

Budsjett 2026 og handlingsprogram 2026 - 2029

Froland kommune

Kommunestyrets vedtak

1.	Overordnet	4
1.1	Kommunedirektørens innledning.....	4
1.2	Kommuneplan og utviklingstrekk.....	5
1.2.1	<i>Satsingsområder i kommuneplan</i>	5
1.2.2	<i>Føringer i statsbudsjettet 2026</i>	6
1.2.3	<i>Hovedutfordringer</i>	7
1.2.4	<i>Nøkkeltall</i>	8
1.2.5	<i>Organisasjon</i>	9
1.2.6	<i>KOSTRA</i>	16
1.2.7	<i>Kommunebarometeret</i>	17
1.3	Rammebetingelser for Handlingsprogram 2026 - 2029	19
1.3.1	<i>Befolkningsutvikling</i>	19
1.3.2	<i>Finansielle måltall</i>	19
1.3.3	<i>Langsiktige forpliktelser</i>	20
1.3.4	<i>Rammetilskudd og skatt</i>	22
1.3.5	<i>Pensjon</i>	23
1.3.6	<i>Kommunesamarbeid</i>	24
1.3.7	<i>Låneportefølje</i>	26
1.3.8	<i>Investeringer</i>	29
1.3.9	<i>Eiendomsskatt</i>	29
1.3.10	<i>Å Energi</i>	30
1.3.11	<i>Tiltak i handlingsprogrammet</i>	31
1.3.12	<i>Plan for utmelding av ROBEK</i>	32
1.4	Budsjettrapporter	33
1.4.1	§ 5-6.Økonomisk oversikt etter art – drift.....	33
1.4.2	§ 5-4.Bevilgningsoversikter – drift	35
1.4.3	§ 5-5.Bevilgningsoversikter – investering	36
1.4.4	<i>Investeringsbudsjett fordelt på prosjekt</i>	37
1.4.5	<i>Sum bevilgning drift</i>	38
2	Sektorene	39
2.1	Administrative støttetjenester (10).....	39
2.1.1	<i>Om sektoren</i>	39
2.1.2	<i>Mål for 2026</i>	40
2.1.3	<i>Budsjettramme 2026</i>	40
2.2	Overordnede eksterne samarbeid (13).....	41
2.2.1	<i>Om sektoren</i>	41
2.2.2	<i>Budsjettramme 2026</i>	41

2.3	Politisk, utvalg og arbeidsgiverordninger (14).....	42
2.3.1	Om sektoren	42
2.3.2	Budsjettramme 2026.....	42
2.4	Samfunn (15).....	43
2.4.1	Om sektoren	43
2.4.2	Mål for 2026.....	46
2.4.3	Satsingsområder.....	46
2.4.4	Budsjettramme 2026.....	47
2.5	Helse, omsorg og mestring (16).....	51
2.5.1	Om sektoren	51
2.5.2	Mål for 2026.....	52
2.5.3	Satsingsområder.....	52
2.5.4	Budsjettramme 2026.....	53
2.6	Oppvekst og utdanning (17).....	56
2.6.1	Om sektoren	56
2.6.2	Mål for 2026.....	57
2.6.3	Satsingsområder.....	57
2.6.4	Budsjettramme 2026.....	59
2.7	Finans - Utgifter og kostnader (90).....	62
2.7.1	Om sektoren	62
2.7.2	Budsjettramme 2026.....	62
2.8	Finans – Inntekter (91).....	64
2.8.1	Om sektoren	64
2.8.2	Budsjettramme 2026.....	64
3	Avslutning	66

1. Overordnet

1.1 Kommunedirektørens innledning

Det økonomiske utgangspunktet for budsjett 2026 er krevende. Vi står overfor en rekke vesentlige endringer og tilpasningsbehov som må møtes med tydelige prioriteringer og et skjerpet fokus på effektiv drift for å sikre et forsvarlig tjenestetilbud. I det følgende gjør jeg rede for noen overordnede rammebetingelser som er vesentlige for Froland kommune i 2026.

Rammebetingelser for Froland kommune

Fra 2025 til 2026 er det særlig fire poster som utfordrer kommunens økonomi:

- Pensjonskostnadene øker med ca. 13 millioner kroner. I statsbudsjettet er det lagt inn en vekst i de frie inntektene på 0,7 % for å bidra til å dekke opp, men for Froland gir dette kun en merinntekt på omkring 3,5 millioner kroner – så stor del av merutgiften må dekkes inn ved nedprioriteringer i andre deler av budsjettet.
- Utbyttet fra Å Energi reduseres med 15,2 millioner kroner, noe som svekker vår egenfinansiering og investeringskapasitet.
- Vi har behov for å dekke merforbruk fra tidligere år, samt forberede inntekts-/utgiftsbalanse for 2025 hvor vi legger inn dekning av omtrent 2 millioner kroner. Dette innebærer at budsjett 2026 må bære kostnadene for opparbeidet ubalanse samtidig som vi bygger for fremtiden.
- Rentenivået er fortsatt høyt sammenliknet med få år tilbake hvor vi hadde en lengre periode med svært lavt rentenivå.

Statlige ordninger og særskilte utfordringer

Flere statlige endringer gir negativt utslag for Froland kommune:

- Egenandelen for ressurskrevende tjenester har økt betydelig mer enn pris- og lønnsvekst de siste årene – endelige tall i statsbudsjettet viser en økning på 13,5 % fra 2024 til 2025 for egenandelsordningen. Dette øker våre utgifter til tjenester som vi har lovpålagt ansvar for, uten tilsvarende statlig kompensasjon.
- Integreringstilskuddet for flyktninger har stått stille: Økning uteble fra 2023 til 2024, og for 2026 legges nivået fast likt som i 2025. Det betyr at vi ikke får økt statlig støtte selv om behovet i mange kommuner øker.

Den nasjonale kommuneøkonomien – et krevende bakteppe

Det er viktig å se Froland kommunes situasjon i lys av de nasjonale trendene. Ifølge Kommunesektorens organisasjon (KS) rapporterer kommuner at de har hatt behov for ca. 9 milliarder kroner ekstra i frie inntekter for å unngå kutt og omstillinger i 2025. Regjeringen har lagt til rette for en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på ca. 4,2-4,9 milliarder kroner for 2026. Selv denne opptrappingen vurderes som utilstrekkelig til å dekke behovet i sektoren. Statistikken viser at kommunene samlet gikk med svakt underskudd i 2024, og netto driftsresultat ble på rundt 0,3 % av inntektene – det svakeste siden 2008. Flere kommuner melder nå at de er i risikozonen for å komme inn på ROBEK-lista (register for kommuner i økonomisk ubalanse).

Dette viser at kommunesektoren står overfor betydelige kostnads og inntektsutfordringer – noe som betyr at også for Froland er det nødvendig med forsiktighet og robust økonomistyring.

Veien videre – prioriteringer og ansvar

For å møte disse utfordringene må vi i Froland kommune:

- Sikre at økonomiplan 2026-2029 gir rom for daglig drift, kostnadsvekst og reduserte utbytter
- Justere forventningene til investeringsmulighetene fremover
- Styrke fokus på økonomisk balanse og merforbruksdekning slik at ressursene brukes mest mulig effektivt og målrettet
- Sørge for god dialog med innbyggere og ansatte om nødvendige prioriteringer, slik at vi i fellesskap kan sikre at velferdstilbudet er bærekraftig og fremtidsrettet.

Kommunedirektøren opplever at det er budsjettprosessene som er den mest krevende delen av økonomiarbeidet. Gjennom året viser budsjettansvarlige god økonomikontroll og tar eierskap til budsjett og politiske vedtak. Ledere og andre sentrale ansatte i virksomhetene har deltatt aktivt i budsjettarbeidet, og formannskapet har vært løpende orientert og hatt mulighet til å komme med innspill underveis.

Til tross for at kommunen klarer å ha svært lave kostnader per innbygger og gjør store tjenestekutt, oppleves det at kommunen klarer å levere et anstendig tjenestetilbud. Kommunedirektøren er utvilsomt svært stolt over alle medarbeidere som hver dag bidrar til de gode tjenestene og til gode arbeidsfellesskap. Det gode samarbeidet med politikere, tillitsvalgte og verneombud utvikler organisasjonen og forbedrer systemer og arbeidsforhold for alle våre ansatte.

Gjennom åpenhet, respekt og redelighet skal vi sammen jobbe videre for å holde visjonen "Enkelt og nært!" levende, og sørge for at våre innbyggere har en kommune det er godt og meningsfullt å bo i.

Bo Andre Longum
Kommunedirektør

1.2 Kommuneplan og utviklingstrekk

1.2.1 Satsingsområder i kommuneplan

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen, samfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen. Plan- og bygningsloven § 11-2

Kommuneplanens samfunnsdel er grunnlaget for kommunens planer og aktiviteter. Hvert år utarbeider vi budsjett og handlingsprogram som viser hvordan planen skal følges opp. Mange av temaområdene som er omtalt i kommuneplanen, slik som likestilling, inkludering og mangfold, klima og beredskap, har egne planer som gir mer detaljerte beskrivelser av dagens situasjon, spesifikke fremtidsmål og tiltak

FNs bærekraftsmål og kommuneplanen

FNs bærekraftsmål er en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. I Norge er mange av målene nådd, men det gjenstår også mye arbeid. Målene og tankegangen i kommuneplanen vår er forankret i hovedsatsningsområdene i Regionplan Agder 2030 og Veikart for bedre levekår i Agder.

Vårt slagord er: Enkelt og nært

Våre verdier er: Åpenhet, respekt, redelighet

Gjennom en politisk styrt prosess har man valgt å satse særskilt på noen mål i Froland:

- God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr. 3)
- God utdanning (FNs bærekraftsmål nr. 4)
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr. 11)

Kommunens sektorer har fokus på tjenester og tiltak som understøtter kommuneplanens satsingsområder. Dette redegjøres det for i sektorenes egne kapitler i dette handlingsprogrammet.

1.2.2 Føringer i statsbudsjettet 2026

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 15. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i frie inntekter for kommunene til 3,2 mrd. kr, som tilsvarer 0,7 % vekst i forhold til det Regjeringen la til grunn som nivå på frie inntekter i 2025 i revidert nasjonalbudsjett (RNB).

Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen 2026 en realvekst i de frie inntektene til kommunesektoren på mellom 4,2 og 4,9 mrd. kr, hvorav kommunenes del i intervallet 3,2-3,8 mrd. kr. Kommunenes frie inntekter for 2025 ble i RNB styrket med 1,1 mrd. kr. I tilknytning til denne styrkingen ble det fattet et anmodningsvedtak om at «Stortinget ber regjeringen legge til grunn at vekst i frie inntekter for kommunesektoren i 2026 skal regnes fra vedtatt nivå i revidert budsjett for 2025.» Regjeringen har i statsbudsjettet for 2026 fulgt opp dette. I kommuneopplegget er kommunene som nevnt gitt en vekst på 3,2 mrd. kr, men som er oppå de 1,1 milliardene fra RNB. Den delen av demografikostnadene for kommunene som må dekkes inn av realveksten i frie inntekter, er beregnet til om lag 2,1 mrd. kr. Det er ingen satsinger (midler med bruksanvisning eller merkelapp) innenfor veksten i frie inntekter. Handlingsrommet for kommunene i kommuneopplegget kan derfor sies å være om lag 2,2 mrd. kr.

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2026 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 3,5 %, fordelt med 4,0 % som årslønnsvekst og 2,8 % som prisvekst. Pensjonskostnadene er forutsatt å øke relativt like mye som lønnsveksten. Deflatoren inkl. pensjon er derfor også 3,5 %. Sammenlignet med et oppdatert anslag på kommunenes frie inntekter i 2025, anslås kommunenes frie inntekter å bli nominelt 4,1 % høyere i 2026.

Skatteinntektene som andel av samlede inntekter for kommunesektoren vil utgjøre om lag 40 pst. slik som nå har vært vanlig ved kommuneoppleggene gjennom flere år. Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2026 settes ned med 1,4 prosentpoeng.

Grønt hefte anslår frie inntekter for Froland kommune på 516,039 mill. kr for 2026

Kommunedirektørens budsjettforslag 2026-2029

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2026 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **517,064 mill. kr**, som er 1,025 mill. kr høyere enn i beregningene fra KDD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **489,176 mill. kr** som frie inntekter i år. Korrigerer vi med 2,202 mill. kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 491,378 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2025. *I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 25,686 mill. kr eller 5,2 %.*

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

	I makro	Froland
Samlet korleksjon (1000 2025-kr)	1 773 891	2 202
Elevtall statlige og private skoler	-94 623	-112
Overgangsordning for fosterhjem	146 500	189
Krav om godtgjøring pensjonssparing fosterforeldre	63 500	82
Gevinster ved nytt prøvegjennomføringssystem i skolen	-1 350	-2
Gjennomføring av praksisperiode for studentene ved brann- og redningsskolen	-11 057	-13
Finansiering av særordning pensjon for private barnehager	9 662	12
Omdisponeringer innenfor kompetanseutvikling	48 309	59
Økt behov for sosialhjelp pga. endring i stønad til enslig mor eller far	8 696	8
Finansiering av endringer i barnevernsloven	22 609	29
Takstproposisjon, økt basistilskudd fastleger	236 700	293
Nominell videreføring makspris barnehage	122 365	150
Redusert barnehagepris fra 1. aug. 2025	2 263 682	2 769
Korleksjon redusert barnehagepris RNB2025	-999 500	-1 262
Endring i tabell C-saker knyttet til barnehage	-41 530	0

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2027-29) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,7% (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer. Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2026-kr):

Froland	2025	2026	2027	2028	2029
Rammetilskudd (fast del)	240 392	249 181	249 639	249 339	249 549
Skatt	200 526	220 652	223 332	225 967	228 476
Inntektsutjevning	48 258	47 231	47 876	48 508	49 111
Sum frie inntekter	489 176	517 064	520 847	523 814	527 136
%-endring		5,7	0,7	0,6	0,6

I tillegg til skatt og rammetilskudd er det budsjettet med kr 800.000 i ordinære skjønnsmidler fra Statsforvalteren. Disse midlene holdes tilbake av Statsforvalteren til kommunestyret viser at tiltaksplan for å gjenopprette balanse blir fulgt opp i vedtak om årsbudsjett for 2026 og økonomiplan for 2026-2029.

I kommunestyrets vedtak er det 3,5 millioner kroner i styrking av frie midler som ble bevilget i saldert budsjett.

1.2.3 Hovedutfordringer

Froland kommunes tjenestetilbud har de siste år måttet tilpasses en ny økonomisk situasjon. Kanskje har denne inntruffet Froland kommune tidligere enn resten av kommune-Norge. For i 2025 meldes det om de mest utfordrende tidene i kommuneøkonomien på 20-30 år.

Det har vært store utfordringer med å få budsjett 2026 og handlingsprogram 2026-2029 til å både gå i balanse, samt være realistisk. Vi må erkjenne at inntektsnivået har permanent blitt vesentlig redusert siden 2017, og det siste året har kapitalkostnadene, strømprisene,

og inflasjonen økt kraftig. Statsbudsjettet for 2026 inneholder ikke endringer som er tilstrekkelige for å dekke opp kommunenes økte kostnader.

Froland kommune er blant de kommunene i Agder som har aller laveste driftskostnader per innbygger, men med dagens rammebetingelser, gir dette oss ikke godt nok grunnlag til å fortsette med et tjenestenivå hvor dagens nivå er standarden for forsvarlighet. Vi hadde håpet på en enklere budsjettprosess for 2026, men det er flere sentrale elementer som likevel har skapt utfordringer;

- Økte pensjonskostnader
- Vedvarende høye strømkostnader
- Vedvarende høye kapitalkostnader
- Endring i statlige ordninger uten tilstrekkelig finansiering
- Store behov for individuelt tilpasset opplæring i skolene
- Utfordringer med å tilpasse drift av helse- og omsorgstjenester ihht. et landsgjennomsnitt

Froland kommune er en fremoverlent kommune og viser evne og vilje til å videreutvikle seg i takt med den økte bosettingen i kommunen. Det er viktig at vi opprettholder et forsvarlig kommunalt tjenestetilbud samtidig som vi bidrar til samfunnsutviklingen. Fortsatt må mye prioriteres ned i 2026 vi må fortsatt ha en streng budsjettdisiplin. Slik som budsjett 2026 og handlingsprogram 2026-2029 foreslås, tror vi det vil være mulig å bevege seg mot en mer bærekraftig kommuneøkonomi fra 2029 og fremover. Men det fordrer at vi klarer å gjennomføre nødvendige endringer i 2026 og 2027.

1.2.4 Nøkkeltall

Hovedtall i Budsjett 2026

Sum driftsinntekter: -741.880.407

Sum driftsutgifter: 719.423.068

Brutto driftsresultat: -22.457.339

Netto finanstransaksjoner: 49 160 334

Motpost avskrivninger: -30.740.000

Netto driftsresultat: -4.037.005 (Negativt fortegn betyr positivt resultat)

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter: 0,54%

Sektor	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
10 Administrative støttetjenester	12 495 073	11 548 203	12 151 621	12 151 621	12 151 621	12 151 621
13 Overordnede eksterne samarbeid	2 238 646	5 157 046	5 983 040	5 983 040	5 983 040	5 983 040
14 Politisk, utvalg og arbeidsgiverordninger	9 702 357	9 806 426	10 531 216	10 742 650	10 531 216	10 742 650
15 Samfunn	61 302 249	47 801 828	48 797 897	48 116 347	48 116 347	48 116 347
16 Helse, omsorg og mestring	146 274 782	142 783 022	139 921 673	139 679 297	139 897 474	141 799 297
17 Oppvekst og utdanning	187 939 949	196 966 263	194 741 160	191 541 160	190 541 160	189 541 160
90 Finans - Utgifter og kostnader	146 306 122	164 065 694	185 740 379	193 909 972	198 182 897	205 391 640
91 Finans - Inntekter	-553 773 953	-563 665 838	-583 701 247	-587 958 348	-591 238 016	-599 560 016
95 Selvkost og selvfinansierte prosjekter	-12 469 069	-14 462 644	-14 165 739	-14 165 739	-14 165 739	-14 165 739

1.2.5 Organisasjon

Froland kommune – En attraktiv og fremtidsrettet arbeidsgiver

Froland kommune er den største arbeidsplassen i kommunen og har et tydelig samfunnsoppdrag: å levere tjenester til innbyggerne og fremme bærekraftig samfunnsutvikling. Våre ansatte er vår viktigste ressurs – det er de som realiserer oppdraget i praksis. For å møte fremtidens utfordringer og samtidig opprettholde et godt omdømme, må vi ha en organisasjon som er innovativ, preget av kontinuerlig forbedring og bemannet med kompetente medarbeidere.

Vår visjon og vårt slagord – «*Enkelt og nært*» – danner en felles plattform for organisasjonskulturen i Froland kommune. Dette er både et mål og en forpliktelse som preger hvordan vi arbeider og forholder oss til hverandre. Vi samarbeider for å utnytte samfunnets ressurser til å løse utfordringer og identifisere muligheter. Våre tjenester skal være helhetlige, tilgjengelige og ha mennesket og miljøet i sentrum.

Arbeidsmarkedet er i endring, og kommunesektoren står overfor betydelige omstillinger. Dette stiller høye krav til oss som arbeidsgiver. Vi må lykkes med å rekruttere, utvikle og beholde dyktige medarbeidere, samtidig som vi fremmer en heltidskultur og legger til rette for at flere kan stå lenger i arbeid. En solid arbeidsgiverpolitikk er avgjørende for å lykkes.

Froland kommune er i vekst, og befolkningsframskrivingene tilsier økt behov for tjenester – særlig innen helse- og omsorgssektoren. Samtidig gir digitalisering og ny teknologi nye muligheter og stiller nye krav til kompetanse, arbeidsprosesser og organisering. Vi må levere tjenester på en stadig mer kostnadseffektiv måte.

Våre verdier – **åpenhet, redelighet og respekt** – er grunnleggende for vårt arbeid og utviklingen av organisasjonen:

Åpenhet innebærer at vi legger til rette for innsyn og deltakelse. Ulike synspunkter og meninger blir hørt, vurdert og respektert. Vi har en aktiv opplysningsplikt og gir korrekte og tilstrekkelige opplysninger.

Redelighet betyr at vi opptrer ærlig og rettskaffent i møte med innbyggere, samarbeidspartnere og hverandre. Vi er tydelige på våre roller, unngår dobbeltroller og praktiserer likebehandling.

Respekt innebærer at vi viser toleranse og omtanke, møter publikum med vennlighet og verdsetter mangfoldet i samfunnet. Vi respekterer personvernet og overholder taushetsplikten.

Gjennom en desentralisert organisering viser vi tillit til ledere og ansatte. Vi forventer faglig utvikling, godt lederskap og at alle bidrar til et godt arbeidsmiljø. Vår arbeidsgiverstrategi identifiserer fire satsingsområder for å sikre riktig kompetanse og utvikling i organisasjonen:

- **Arbeidsmiljø og trivsel**
- **Rekruttering, videreutvikling og kompetansebevaring**
- **Medarbeiderskap og lederskap**
- **Endringer, omstilling og innovasjon**

Administrativ organisering

Froland kommunes øverste ledelse består av kommunedirektør, organisasjonssjef, økonomisjef og kommunalsjefer. Under dem finner vi enhetsledere og avdelingsledere. Kommunedirektøren har ansvaret for at administrasjonen drives i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Dette inkluderer å sikre at saker som legges frem for

Premisser for ledelse i Froland kommune

I Froland kommune har alle ledere et ansvar for å ivareta kommunens samfunnsoppdrag og sikre helhet og samhandling på tvers av organisasjonen.

Lederrollen innebærer både å opprettholde stabil drift gjennom gode systemer, rutiner og kontroll, og samtidig bidra til utvikling og innovasjon. Det er avgjørende at driftsoppgaver og utviklingsarbeid ses i sammenheng for å sikre bærekraftige tjenester.

Kommunen praktiserer helhetlig linjeledelse som et gjennomgående prinsipp, der leder har ansvar for alt som skjer innenfor sin enhet – inkludert tjenestekvalitet, personalledelse, økonomi, HMS, internkontroll og kommunikasjon.

I Froland kommune betyr lederansvar å ha ansvar for **fag, folk og penger**. Alle ledere skal ha en lederavtale som tydeliggjør ansvar og forventninger. Lederstruktur vises i tabell til høyre.

Froland kommunen vedtok følgende prinsipp for lederspenn 11.12.2025

Froland kommune skal som hovedregel praktisere et lederspenn på 15-25 medarbeidere per leder.

Dette intervallet vurderes som godt faglig og organisatorisk forankret, og samsvarer med anbefalinger fra KS og erfaringer fra kommuner med sammenlignbare strukturer.

Unntak og fleksibilitet

Det kan i enkelte tilfeller være hensiktsmessig å avvike fra normen, eksempelvis ved:

- Særskilt kompleksitet i tjenesten
- Høy grad av faglig selvstendighet i medarbeidergruppen
- Organisatoriske modeller som krever større eller mindre grupper
- Midlertidige omstillingsprosesser

Slike avvik skal være begrunnet og dokumentert, og inngå i helhetlige vurderinger av tjenestekvalitet, arbeidsmiljø og økonomi.

Fundament for lederspennet

Styrker kvalitet og nærledelse: tilstrekkelig kapasitet hos lederne gir ansatte bedre oppfølging, øker trivsel og reduserer sykefravær.

• **Bidrar til robuste fagmiljøer:** et tydelig lederprinsipp gjør det enklere å planlegge framtidig organisering og dimensjonere riktig.

• **Øker økonomisk ansvarlighet:** en tydelig norm for lederspenn sikrer at lederstrukturene i kommunen ikke blir for tunge eller for sårbare.

• **Bedre styring og kontroll:** kommunestyret får en klarere ramme for hvordan organisasjonen skal bygges og utvikles over tid.

Lederoversikt i Froland kommune

Sektor	Stillingstittel
Froland kommune	Kommunedirektør
Administrative støttetjenester (3 ledere)	
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomisjef
Organisasjon	Organisasjonsjef
Avdeling Fellestjenesten og politisk sekretariat	Avdelingsleder
Sektor Samfunn (9 ledere)	Kommunalsjef
Enhet 152 Kultur, idrett og fritid	Enhetsleder
Avdeling Kulturskolen	Avdelingsleder - Kulturskolerektor
Avdeling Bibliotek og fengselsbibliotek	Avdelingsleder - Biblioteksjef
Avdeling Froland idrettsanlegg	Avdelingsleder
Enhet 503 Kommunalteknikk	Enhetsleder
Enhet 505 Plan, næring og utbygging	Enhetsleder - Næringsjef
Enhet 508 Bygg og eiendom	Enhetsleder
Avdeling Bygg og eiendom - renhold	Avdelingsleder
Sektor Helse, omsorg og mestring (9 ledere)	Kommunalsjef
Enhet 161 Koordinerende enhet	Enhetsleder
Enhet 601 Helse	Enhetsleder
Enhet 603 Hjemmebaserte tjenester	Enhetsleder
Avdeling Ambulerende tjenester	Avdelingsleder
Avdeling Rehabilitering	Avdelingsleder
Enhet 803 Omsorg	Enhetsleder
Avdeling Sykehjem	Avdelingsleder
Avdeling Omsorgsbolig	Avdelingsleder
Sektor Oppvekst og utdanning (20 ledere)	Kommunalsjef
Enhet 172 Familiens Hus	Enhetsleder
Avdeling Familieteam	<i>Rapp. direkte til enhetsleder</i>
Avdeling PP-tjenesten	Avdelingsleder
Avdeling Barnevernstjenesten	Avdelingsleder - Barnevernsleder
Avdeling Helsestasjon	Avdelingsleder
Enhet 301 Froland barneskole	Enhetsleder - Rektor
Avdeling Froland barneskole - SFO	Avdelingsleder og SFO leder
Avdeling Froland barneskole 101	Avdelingsleder
Avdeling Froland barneskole 102	Avdelingsleder
Avdeling Froland barneskole 103	Avdelingsleder
Enhet 311 Froland ungdomsskole	Enhetsleder - Rektor
Avdeling Froland ungdomsskole	Avdelingsleder
Enhet 312 Blakstadheia og Mykland skoler	Enhetsleder - Rektor
Avdeling Blakstadheia skole - SFO	Avdelingsleder og SFO leder
Avdeling Mykland skole	Avdelingsleder og SFO leder
Enhet 704 Froland barnehager	Enhetsleder
Avdeling Spesialpedagogisk hjelp	<i>Rapp. direkte til enhetsleder</i>
Avdeling Kringletoppen barnehage	Avdelingsleder - styrer
Avdeling Gårdsbarnehagen	Avdelingsleder - styrer
Avdeling Blakstadheia barnehage	Avdelingsleder - styrer
Avdeling Bliksåsen barnehage	Avdelingsleder - styrer

Bemanning

Froland kommune er en betydelig arbeidsplass med 436 **faste årsverk**. I tillegg har vi midlertidige ansatte i ulike vikariater.

Lønnsutgiftene utgjør en stor del av kommunens løpende driftsutgifter, med **62 % av de totale kostnadene** for kommunen som helhet. For enkelte enheter kan lønnsutgiftene overstige **90 % av rammen**.

Personalbudsjettet for kommunen og hver enkelt sektor er utarbeidet, og redegjør for antall årsverk som budsjettet er basert på, før eventuelle tiltak for reduksjon eller økning av årsverk.

Kommunedirektørens forslag til personalbudsjett for **2026 før nye tiltak** er basert på totalt **435 årsverk**, noe som representerer en reduksjon på 15,1 **faste årsverk** sammenlignet med budsjettet for **2025**. Disse endringene skyldes nye tiltak og konsekvenser av politiske vedtak som ble iverksatt i løpet av **2025**, blant annet kjøp av private tjenester innen helse, omsorg og mestring.

Administrasjonens forslag til personalbudsjett før tiltak	2025	2026	Endring
01 - Froland kommune			
10 – Administrative støttetjenester	14,6	13,6	-1
11 – Politisk utvalg og arbeidsgiverordning	5,3	5,2	-0,1
15 - Samfunn	55,7	52,2	-3,5
16 - Helse, omsorg og mestring	154	153,1	-0,9
17 - Oppvekst og utdanning	214,7	205,2	-9,5
95 - Selvkost og selvfinansierte prosjekter	6,6	6,5	-0,1
Total	450,9	435,8	-15,1

*Merknad: Politiske utvalg og arbeidsgiverordning omfatter folkevalgte med 1,2 årsverk og frikjøpte tillitsvalgte og verneombud ned 1,85 årsverk. Årsverk til lærlinger kommer i tillegg.

Nye tiltak utgjør ytterligere reduksjon på 15,5 faste årsverk og 2,7 årsverk det ikke tas inn vikar ved permisjon. Forslag til nye tiltak utgjør ytterlige følgende reduksjon per. sektor:

- Administrative støttetjenester: 1 årsverk (fast)
- Samfunn: 2,55 årsverk (fast)
- Helse, omsorg og mestring: 6,4 årsverk (fast)
- Oppvekst og utdanning: 5,54 årsverk (fast) og 2,7 (vikar)

Likestilling, inkludering og mangfold

Vi er stolte over å ha blitt sertifisert av Likestilt arbeidsliv!

Froland kommune inngikk avtale om sertifisering i oktober 2023. Sertifiseringen er forankret i kommuneplanen og plan for likestilling, inkludering og mangfold, med mål om å «bidra til et mer inkluderende arbeidsliv, med en mangfolds- og mestringskultur». Froland kommune skal være et inkluderende samfunn på tvers av generasjoner, kulturell bakgrunn og sosiale lag. Froland er for alle!

Fra januar til juni 2024 har prosjektgruppen arbeidet aktivt med kartlegging og handlingsplaner basert på verktøyene for likestilt arbeidsliv. Arbeidet med iverksetting av tiltak og oppfølging av handlingsplanen vil fortsette i 2025.

Likestilt arbeidsliv er en sertifiseringsordning for både private og offentlige virksomheter som ønsker å jobbe aktivt med likestilling, inkludering og mangfold på arbeidsplassen.

Formålet er å fremme aktivt mangfolds- og likestillingsarbeid og oppfylle kravene i likestillings- og diskrimineringsloven.

Ved å delta i sertifiseringsordningen får Froland kommune tilgang til verktøy for kartlegging, kompetanseheving, handlingsplaner, målinger og rådgivning for å sikre likestilling og mangfold på arbeidsplassen. Likestilt arbeidsliv fungerer som et faglig fyrtårn for sosial bærekraft.

Heltidskultur

Froland kommune har som mål å etablere en heltidskultur, der minst 50 prosent av alle stillinger skal være heltidsstillinger. Deltidsstillinger, spesielt innen helse- og omsorg, er en nasjonal utfordring som forsterkes av levekårsutfordringer på Sørlandet.

Utfordringene med deltid inkluderer:

- Brukerne må forholde seg til mange ulike ansatte.
- Deltid fører til dårlig utnyttelse av kompetent og knapp arbeidskraft, som sykepleiere og helsefagarbeidere.
- Deltid gir stort kontrollspenn og administrasjonsbyrde for ledere, noe som reduserer tiden til faglig arbeid og ledelse.
- Kvinneandelen blant de ansatte er 82 prosent, med en tradisjonell fordeling der flertallet er kvinner i omsorgsyrkene.
- Deltid gir mange uforutsigbare inntekter, begrenset tilgang til lån, uforutsigbar fritid og lav pensjon.

I 2026 vil Froland kommune fortsette arbeidet for å redusere ufrivillig deltid og fremme en heltidskultur. Den viktigste innsatsen for å oppnå dette er å øke kunnskap og bevissthet rundt heltidsarbeid. Det er nødvendig å endre holdninger og normer for å skape den ønskede heltidskulturen. Vi vil også vurdere ulike arbeidstidsordninger for ansatte som jobber i turnus.

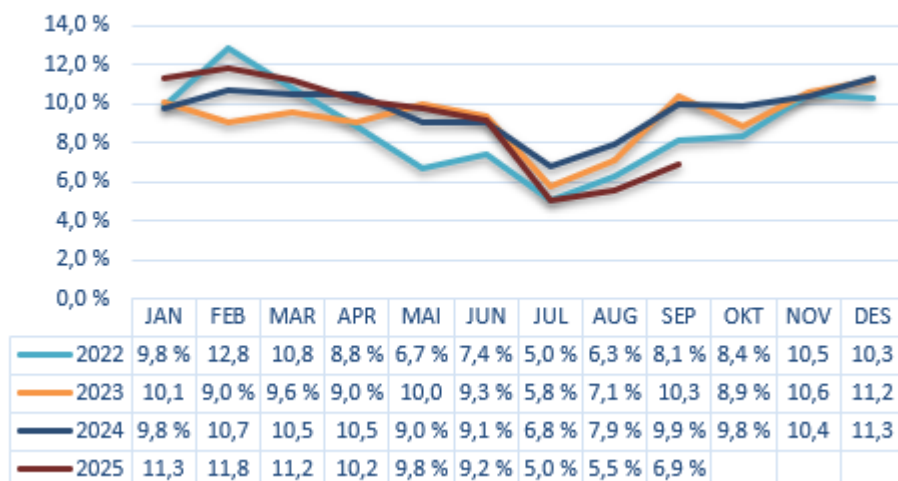
HMS, nærvær og helsefremmende arbeidsplasser

Froland kommune har stort fokus på forebygging, inkludering og arbeidsmiljø for å styrke jobbnærværet, forebygge og redusere sykefravær, samt hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Et høyt sykefravær reduserer gjennomføringskraften, påvirker arbeidsmiljøet og medfører økte kostnader for organisasjonen.

Gjennom et godt og aktivt samarbeid med bedriftshelsetjenesten (**Agder Arbeidsmiljø IKS**), NAV arbeidslivssenter, tillitsvalgte og verneombud jobbes det systematisk med ulike nærværs- og helsefremmende tiltak i de ulike enhetene.

Sykefraværet i Froland har de siste årene vært på **8-10 prosent**. Et høyt sykefravær reduserer gjennomføringskraften, påvirker arbeidsmiljøet og medfører økte kostnader for organisasjonen.

Sykefravær, Froland kommune

Arbeidet med nærvær og helsefremmende arbeidsplassutvikling vil bli videreført og utviklet. I dette arbeidet er bedriftshelsetjenesten, NAV arbeidslivssenter, verneombudene og de tillitsvalgte viktige samarbeidspartnere. Sammen med bedriftshelsetjenesten pågår det et omfattende arbeid i HMS- og kvalitetsutvalgene for å revidere og fornye risikovurderinger.

Froland kommune opprettholder et høyt fokus på sykefraværsarbeidet for å redusere sykefravær. For å oppnå dette vil fokuset for 2026 være:

- Ha sykefraværsoppfølging som fast tema på ledermøter.
- Ledere skal ha tett og jevnlig dialog med sine ansatte.
- Revidere den overordnede HMS-handlingsplanen og plan for bistand fra bedriftshelsetjenesten.
- Revidere risikovurderinger og lokale HMS-handlingsplaner i alle enheter, i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.
- Gi opplæring til ledere om oppfølging av avvik, uønskede hendelser, nærvær og HMS-handlingsplaner.
- Tilby grunnleggende HMS-opplæring for nye ledere og verneombud i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.
- Aktivt bruke dialogplassen som en del av systematisk HMS-opplæring.
- Gi bistand til enhetene i arbeidsmiljøprosesser og individuelle saker.

Lærling- og opplæringsplasser

Lærlingene utgjør et viktig bidrag til dagens tjenester og er en nødvendig investering for fremtidens arbeidskraft. Froland kommune er en stor lærebedrift og spiller en sentral rolle innen utdanning og rekruttering til yrkesfag i Agder. Lærlingordningen bidrar også til rekruttering og utdanning av fagarbeidere som møter kommunens kompetansebehov. I fremtiden vil det være et økt behov for utdannede fagarbeidere, spesielt innen helse- og omsorgsyrkene.

Kommunestyret vedtok i sak 22/1590 (Agder fylkeskommune – Samarbeidsavtale 2023) et mål om tre lærlinger per 1000 innbyggere. Dette er videre konkretisert i «Plan og strategi for lærlingordningen 2024–2027» (sak 24/43), som beskriver hvordan Froland kommune skal jobbe langsiktig, målrettet og systematisk med lærlingordningen.

Opptrapping for å nå målet:

År	2024	2025	2026	2027
Antall lærlinger	13	18	18	18

I budsjettet for 2025 og handlingsprogrammet for perioden 2025–2028 ble antall lærlingeplasser redusert fra 13 til 11. Dette er i motsetning til kommunens mål om opptrapping av lærlingeordningen.

For å nå målet om økt lærlingeinntak, kreves det en styrking av budsjettet. Den årlige kostnaden for en lærling er beregnet til ca. **200 000–250 000 kroner**, avhengig av hvilken ordning lærlingen inngår i (med eller uten ungdomsrett, Inn i jobb).

Froland kommune deltar også i KS-prosjektet **“Inn i jobb”**, som har som mål å motvirke utenforskap ved å få unge mellom 18-30 år, som står utenfor skole og arbeid, inn i kommunale jobber. Vi ser dette arbeidet i sammenheng med arbeid med lærlinger, og mulighet for alternative opplæringsløp.

Målene med “Inn i jobb” er:

- Å få flere unge som i dag står utenfor inn i jobb i kommunal sektor.
- Å jobbe for gode rammebetingelser for å få disse unge inn i jobb.
- Å styrke samspillet mellom relevante aktører for å få flere unge i utenforskap inn i jobb.

Kommunedirektøren har i sitt forslag til budsjett ikke funnet rom for finansiering av en økning i tråd med opptrappingsplanen.

1.2.6 KOSTRA

KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger (KOSTRA-gruppe/K01) og med landsgjennomsnittet.

Her er en KOSTRA-sammenlikning av kommunene i Agder;

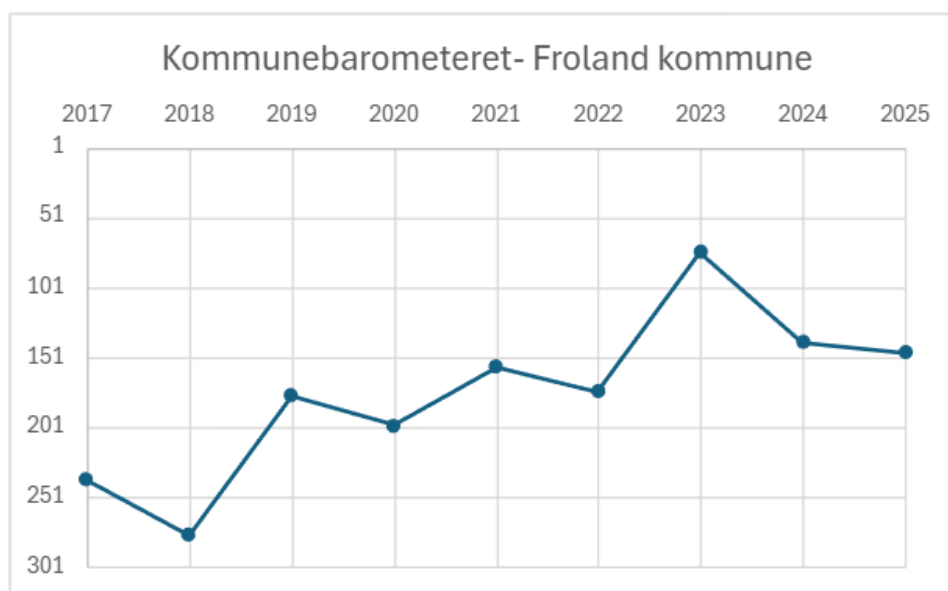
12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommunekonsern, etter statistikkvariabel, år, art, funksjon og region

Beløp per	Risør	Grimstad	Arendal	Åmli	Gjerstad	Vegårshei	Tv.strand	Birkenes	Froland	Landet	Agder	KOSTRA1
FGK12 Sosialsektoren samlet	8 257	5 600	5 271	4 147	7 944	6 270	5 473	7 552	3 265	5 344	5 441	4 638
FGK13 Barnevern	2 877	2 561	2 611	3 791	3 069	3 753	2 997	1 959	2 219	3 073	2 741	2 854
FGK14 Vann, avløp, renovasjon, avfall (VAR)	- 1 026	- 827	- 1 547	- 2 318	- 1 044	- 957	- 928	- 1 284	- 757	- 1 323	- 911	- 1 019
FGK15 Kirke	860	743	620	1 781	630	760	780	1 041	792	740	779	827
FGK16 Kommunale boliger	479	787	239	- 720	- 1 488	700	93	- 261	- 41	392	357	137
FGK17 Brann- og ulykkesvern	1 418	1 114	1 253	1 583	1 317	1 885	1 244	965	919	1 164	1 097	1 293
FGK1a Politisk styring og kontrollvirksomhet, kommune	713	382	427	1 843	1 308	1 083	703	987	714	566	587	775
FGK1b Administrasjon, kommune	5 830	3 733	4 249	22 353	7 673	7 355	5 005	6 540	4 950	5 366	5 131	5 756
FGK1c Fellesutgifter, kommune	- 3 746	- 1 854	- 1 420	- 3 839	- 2 638	- 3 028	- 3 193	- 2 800	- 2 111	- 2 427	- 1 284	- 2 479
FGK2 Kultursektoren, kommune	3 081	2 430	2 696	3 558	954	2 090	2 690	1 575	3 531	3 139	3 319	2 331
FGK3 Plan, byggesak og miljø, kommune	1 256	1 108	890	790	1 602	992	1 289	1 040	997	1 186	1 251	1 032
FGK4 Næringsforvaltning, kommune	724	1	554	- 5 569	886	82	433	132	- 2 046	- 363	- 750	147
FGK5 Samferdsel, kommune	1 618	1 580	1 406	3 020	1 174	2 741	2 533	2 028	2 024	1 473	1 646	1 490
FGK6a Eiendomsforvaltning, kommune	6 530	5 193	6 741	14 219	7 270	7 944	7 229	5 998	7 235	7 173	7 039	6 629
FGK7 Barnehage	9 071	10 706	9 897	12 114	7 091	11 767	9 699	12 838	13 721	10 997	10 894	10 711
FGK8b Grunnskole	17 676	18 573	17 747	24 221	18 567	22 681	19 388	25 560	22 641	18 375	19 524	19 732
FGK9 Helse- og omsorg	39 272	29 072	33 402	49 024	39 322	36 095	38 620	30 131	32 264	32 072	31 299	33 431

1.2.7 Kommunebarometeret

Det har vært praksis i Froland kommune å se til analysen Kommunebarometeret fra Kommunal Rapport for å vurdere hvordan kommunen presterer målt opp imot resten av kommune-Norge.

Froland havner på en 148. plass i målingen for 2025, og har vist en oppadgående trend de siste årene. Nøkkeltallene er samlet sett relativt bra ift. resten av Kommune-Norge utifra forutsetningene til Froland kommune.

Rangering for de ulike områdene i 2025:

KATEGORI	ÅRETS ENDRING.	RANGERING
Grunnskole	48 ↘	# 204
Pleie og omsorg	10 ↗	# 30
Barnevern	115 ↗	# 58
Barnehage	89 ↘	# 222
Helse	81 ↘	# 294
Sosialtjenesten	64 ↗	# 119
Kultur	79 ↘	# 342
Klima og natur	97 ↗	# 53
Saksbehandling	26 ↘	# 159
Vann og avløp	9 ↘	# 26
Økonomi	13 ↘	# 224
Kostnadsnivå	32 ↘	# 235

(Kilde: www.kommunebarometeret.no)

1.3 Rammebetingelser for Handlingsprogram 2026 - 2029

1.3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling og alderssammensetning er avgjørende for kommunens frie inntekter som er rammetilskudd og skatt. Froland kommune har med en befolkningsvekst på ca. 13% de siste 10 årene vært blant de kommunene som har hatt høyest prosentvis vekst på Agder. Så langt i 2025 har Froland kommune hatt en økning i folketallet, fra 6.260 til 6.297 innbyggere pr 1.7.2025. I tillegg til alderssammensetning er det avgjørende at folketallet minst har samme utvikling som landsgjennomsnittet. Det er folketallet pr 1.7.2025 (6.297) som er grunnlag for beregning av rammetilskudd og skatt for 2026.

Befolkningsutvikling de senere år

Dato	Befolkning
1.1.2015	5 532
1.1.2016	5 618
1.1.2017	5 713
1.1.2018	5 790
1.1.2019	5 845
1.1.2020	5 951
1.1.2021	6 004
1.1.2022	6 098
1.1.2023	6 174
1.1.2024	6 236
---	---
1.1.2025	6 260
1.7.2025	6 297

Nyere prognoser fra SSB spår en fortsatt vekst i folketall fram mot 2050. Dersom man legger denne prognosen til grunn, må dette få betydning for tjenester og rammer for enhetene. Froland kommune passerte 6000 innbyggere i august 2020, og folketallet vil kunne passere 6600 innbyggere rundt 2030 og 7000 rundt år 2040.

1.3.2 Finansielle måltall

Ny kommunelov pålegger alle kommuner å vedta finansielle måltall for utvikling av kommunens økonomi, jf. §14-2 c.

Kommunestyret fattet følgende vedtak i sitt møte 11.06.20:

- **Netto driftsresultat** skal være positivt i hvert av årene i økonomiplanperioden. Det er et mål at netto driftsresultat skal i gjennomsnitt ligge på over 1% i hver økonomiplanperiode.
- **Netto lånegjeld** skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntektene.
- **Disposisjonsfond** skal til enhver tid være over 10 millioner kroner.

De vedtatte måltall er premisser for alt budsjettarbeid i kommunen og premisser for en sunn kommuneøkonomi og må være langsiktige mål for kommunens virksomhet.

I kommunedirektørens budsjettforslag er det budsjettert med et positivt netto driftsresultat i hele økonomiplanperioden og vil være over vedtatt måltatt på 1% fra og med 2027. Selv med positivt netto driftsresultat fører dekning av tidligere års merforbruk og

egenkapitalinnskudd Kilandsfoss i at det først avsettes midler til disposisjonsfond i 2029.

I budsjett og økonomiplan vedtatt av kommunestyret vil utviklingen av de finansielle måltallene være som følger:

Måltall	2026	2027	2028	2029
Netto driftsresultat	0,54%	2,09%	1,61%	2,24%
Netto lånegjeld av brutto driftsinntekter	102%	102%	99%	95%
Disposisjonsfond	0	0	7 153 450	20 730 163

1.3.3 Langsiktige forpliktelser

Froland kommune har flere langsiktige avtaler og forpliktelser som påfører kommunen et kostnadsansvar.

Rundkjøring Blakstadheia

Spleiselag mellom Fylkeskommune, Froland kommune og utbyggere (anleggsbidrag)

Froland kommunes andel er organisert som et lån fra Agder fylkeskommune som betales ned over 15 år.

Froland kommunes årlige betaling for dette har i perioden 2020 - 2024 vært kr. 500 000 i renter. Fra og med 2025 betaler Froland kommune betale 2 million kroner i årlig avdrag.

Gang- og sykkelvei Blakstadkleiva

Spleiselag mellom Agder Fylkeskommune, Froland kommune og utbyggere (anleggsbidrag)

Froland kommunes andel er planlagt organisert som et lån fra Agder fylkeskommune som betales ned over 30 år. Det ble lagt inn 1,5 millioner kroner til nedbetaling og 3 millioner kroner fra og med 2026.

Kommunesamarbeid

Froland kommune deltar i flere interkommunale samarbeid, blant annet innenfor brannvesen, renovasjon og IKT. Disse samarbeidene innebærer langsiktige økonomiske forpliktelser, både i form av driftskostnader og investeringer. Samarbeidene gir stordriftsfordeler, men krever også forutsigbar finansiering og aktiv deltakelse.

Tilskudd til Kuben (investering i nybygg 2014 - 2042)

Froland kommune har forpliktet seg til investeringen i nybygget fra 2014.

Per 2025 er det årlige tilskuddsbeløpet på ca. 105.000.

Drifts- og investeringstilskudd til Arendal og omegn kunstisbane

Froland kommune har inngått avtale med Arendal kommune om et årlig driftstilskudd på kr 80.000 i 20 år til Arendal og omegn kunstisbane. I tillegg skal Froland kommune betale et årlig investeringstilskudd på kr. 525.000 i 5 år fra og med 2026.

Pensjonsforpliktelser

Froland kommune har betydelige langsiktige pensjonsforpliktelser knyttet til ansatte. Pensjonskostnadene utgjør en stadig større andel av driftsutgiftene, og det forventes økt belastning i årene fremover som følge av demografiske endringer og justeringer i pensjonsordningene.

Kilandsfoss vannkraftanlegg

Froland kommune har inngått en langsiktig forpliktelse som medeier i Kilandsfoss vannkraftanlegg, et samarbeidsprosjekt mellom Froland kommune, Åmli kommune og Arendals Fossekompani. Kommunen eier én tredjedel av Kilandsfoss AS, og har dermed ansvar for å bidra med egenkapitalinnskudd til utbyggingen av kraftverket, som etter planen skal stå ferdig våren 2026. Kraftverket er forventet å produsere ca. 38 GWh årlig, og vil utgjøre et viktig bidrag til lokal og regional energiforsyning.

I økonomiplanen er det lagt inn 5 millioner kroner i egenkapitalinnskudd i 2026, 2027 og 2028.

Andre løpende avtaler

Som en del av helhetlig internkontroll har kommunen utarbeidet et avtaleregister med kommunens løpende avtaler. Hver avtale er koblet mot en avtaleansvarlig som igjen får automatisk varsel før avtalen utløper.

Eksempel på noen av avtalene i avtaleregisteret;

Avtaletype	Avtale	Avtalepart	Årlig beløp
Husleie	Barnehagelokale - Gårdsbarnehagen	Kari O. Kittelsen	355 000
Husleie	Husleiekontrakt Vetrinær		60 000
Leasing	Frankeringsmaskin	Brage finans AS	4 000
Leasing	Østereng - Kaffemaskin kommunehuset	Østereng	9 588
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Avtale om kopiering	Kopinor	180 000
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Bedrekommune.no	Kommuneforlaget	40 700
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	KS læring	KS	38 000
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	SMS varsling i CIM	One Voice	7 500
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	FDV -bygg	Laft software as	49 828
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Tilleggsmodul IK-bygg webløsning	New Generation Communication	14 000
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Integrasjon til folkeregister - Helsestasjonen	Evry - helsestasjon	6 650
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Skanning av dokumenter til Familia	Pixedit	5 700
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Fagprogram - sensitivt - barnevern	Visma - Familia barnevern	24 400
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Online brukerundersøkelser	Netigate	20 900
Kontroll og tilsyn	Bevilgningskontroll	Securitas	12 000
Kontroll og tilsyn	Tilstandskontroll flisfyringsanlegg	RSM Gas Service AS	4 650
Kontroll og tilsyn	Akkreditert kontroll Gassanlegg	RSM Gas Service AS	14 000
Kontroll og tilsyn	Serviceavtale flisfyrer	Otecos, Evico, Trosvik Energy	160 000
Samarbeidsavtale med andre kommuner	Juristnettverk	Arendal kommune	285 000
Samarbeidsavtale med andre kommuner	Legevakt - samarbeidsavtale	Arendal kommune	4 200 000
Samarbeidsavtale med andre kommuner	Agder Arbeidsmiljø IKS - selskapsavtale	Agder Arbeidsmiljø IKS	640 000

1.3.4 Rammetilskudd og skatt

Froland kommune mottar frie inntekter i form av rammetilskudd og skatteinntekter, som samlet utgjør hoveddelen av kommunens finansiering. Disse inntektene kan disponeres fritt innenfor gjeldende lover og regler, og skal bidra til å sikre et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av lokale økonomiske forutsetninger.

Rammetilskuddet til Froland kommune beregnes etter kriterier som blant annet tar hensyn til befolkningssammensetning, geografiske forhold og utgiftsbehov. Skatteinntektene er avhengige av lokal skatteinngang og påvirkes av nasjonale endringer i skattesystemet. Samlet sett utgjør rammetilskudd og skatt om lag 72 prosent av kommunens totale inntekter.

Inntektssystemet for kommunene i Norge er utformet for å sikre at alle kommuner – uavhengig av størrelse, geografi og inntektsgrunnlag – skal kunne tilby et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Systemet består av flere nøkkelkomponenter:

1. Frie inntekter

Disse utgjør hoveddelen av kommunenes inntekter og består av:

- **Skatteinntekter:** Inntekts- og formuesskatt fra innbyggere, samt naturressursskatt fra kraftforetak.
- **Rammetilskudd:** Statlige overføringer som fordeles etter behov og strukturelle forhold.

2. Utgiftsutjevning

Dette er en mekanisme som kompenserer kommuner for **ufrivillige kostnadsforskjeller**. Eksempler på slike forskjeller er:

- Spredt bosetting
- Lange reiseavstander
- Høy andel eldre eller barn
- Sosiale levekår

Utgiftsutjevningen skjer gjennom en **kostnadsnøkkel** som beregner kommunens utgiftsbehov basert på demografi og struktur.

3. Inntektsutjevning

Skatteinntektene varierer mye mellom kommuner. For å utjevne forskjeller i økonomisk bæreevne, omfordes deler av skatteinntektene. Kommuner med lav skatteinngang får tilskudd, mens kommuner med høy skatteinngang bidrar til ordningen.

4. Regionalpolitiske tilskudd

Disse tilskuddene skal støtte opp under bosetting og næringsutvikling i distriktene. Eksempler inkluderer:

- Nord-Norge-tilskudd
- Storbytilskudd
- Tilskudd til vekstkommuner og regionsentre

5. Skjønnstilskudd

Dette er midler som fordeles etter vurdering av spesielle behov, for eksempel:

- Uforutsette hendelser
- Omstillingsutfordringer
- Særlige kostnader som ikke fanges opp av øvrige modeller

1.3.5 Pensjon

Arbeidstakere i offentlig sektor har tariffestet rett til tjenstepensjon, avtalefestet pensjon (AFP), ulykkes-/ yrkesskadeforsikring og gruppelivsforsikring. Disse rettighetene blir ivarettatt av at Froland kommune gjennom medlemskap/medeierskap i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) og SPK (Statens pensjonskasse).

SPK er en forvaltningsbedrift under Arbeids- og inkluderingsdepartementet med hovedoppgave å levere pensjon, forsikring og lån til ansatte i staten, skoleverket og virksomheter som har en tilknytning til det offentlige.

KLP ble startet som et spleiselag fordi flere små kommuner i Norge ikke hadde råd til egen pensjonskasse. I dag er dette Norges største pensjonsselskap hvor eierne består av kommuner, fylkeskommuner, helseforetak og andre selvstendige virksomheter tilknyttet offentlig sektor. Kundene med offentlig tjenstepensjon er garantert en årlig avkastning fra KLP. All avkastningen KLP oppnår utover det kundene er garantert, er overskudd som tilfaller eierne.

Kommunen har tre ulike pensjonsordninger

Sykepleiere - KLP (utgjør ca. 16%)

Det følger av sykepleierpensjonsloven § 33 at Kongen bestemmer på hvilken måte den daglige administrasjonen av sykepleieres pensjonsordning skal gjennomføres. Det er Arbeids- og inkluderingsdepartementet som i dag er avtalepart og har avtale med KLP om forvaltningen av denne ordningen.

Undervisningspersonell/lærere - SPK (utgjør ca. 14%)

Undervisningspersonell/lærere har gjennom «Lov om Statens pensjonskasse» avtalefestet sin pensjonsordning i Statens pensjonskasse.

Fellesordning - KLP (utgjør ca. 70%)

Øvrige ansatte

Pensjon utgjør en vesentlig kostnad for kommuner. Men det er viktig å vite at ca. 97% av denne kostnaden er den tariffestede pensjonssparingen for de ansatte. Ca. 3% av kostnaden er administrasjon/forvaltning av ordningen. I 2026 er de totale pensjonskostnadene for Froland kommune budsjettet med ca. 51 millioner kroner, mens administrasjonskostnadene vil utgjøre ca. 1,29 millioner kroner for KLP og ca. 200.000 kroner for SPK.

1.3.6 Kommunesamarbeid

Froland kommune er med i flere samarbeid hvor dette er hensiktsmessig for å løse kommunale oppgaver på best mulig måte. Samarbeid med andre kommuner kan gjøre det enklere å rekruttere, bygge opp og beholde kompetanse. Samarbeid kan også være økonomisk lønnsomt.

Her er informasjon om noen av tjenestene Froland kommune løser i samarbeid med andre kommuner:

Østre Agder-samarbeidet

Østre Agder-samarbeidet er et interkommunalt politisk råd (tidligere regionråd). Det er et formelt samarbeid for de åtte kommunene Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli.

Østre Agder ledes av et representantskap som består av ordførere i alle kommunene, samt opposisjonsleder i Arendal kommune. I tillegg til representantskapet har Østre Agder et kommunedirektørutvalg og fire forum på kommunalsjefnivå i sitt styringssystem. Sekretariatet har ca. 7 ansatte som jobber innenfor feltene helse og omsorg, oppvekst, teknisk, næring/samfunnsutvikling og digitalisering.

Østre Agder krisesenter

Østre Agder krisesenter er et samarbeid mellom de åtte kommunene i Østre Agder, der Arendal er vertskommune. Krisesenteret gir et døgnåpent tilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold og mishandling i nære relasjoner. Krisesentertilbudet er en lovpålagt tjeneste.

Stiftelsen alternativ til vold (ATV)

ATV Arendal er et tilbud til innbyggerne i Arendal, Grimstad, Froland, Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Tvedestrand og Risør kommune. Disse kommunene finansierer ATV-Arendal, sammen med staten ved Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). ATV Arendal tilbyr behandling til voksne menn og kvinner som utøver vold i nære relasjoner, samt i begrenset omfang til utsatte voksne og barn.

Veilyssamarbeid

Fra 2014 ble det etablert en samarbeidsgruppe for veilyssdrift i Østre Agder med en representant fra hver kommune. Samarbeidsgruppen har ett felles årsverk (driftsleder) til disposisjon. Ut over dette stiller den enkelte kommune nødvendig personell til disposisjon for løsning av egne oppgaver. Målet for denne satsningen er å standardisere og effektivisere innkjøp og drift av veilyss.

Samarbeid i oppvekstsektoren

Samarbeid med UiA om DEKOMP (grunnskole) og REKOMP (barnehage) videreføres. For grunnskolene i regionen handler samarbeidet om å øke kompetansen innen kartlegging og analyse, spesialpedagogikk og inkluderende praksis samt emnet vurdering og elevmedvirkning.

I REKOMP settes søkelyset på flere områder. Alle barnehager får kompetanseheving innen prosess- og utviklingsledelse. Videre gjøres lokale prioriteringer i valget mellom følgende satsingsområder, flerkulturelle barn, barnehagens digitale praksis, bærekraftig utvikling og spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

IKT-tjenester - IKT-Agder

IKT-Agder eies av 14 kommuner samt Agder fylkeskommune. De har ansvar for ca. 47.000 brukere. IKT Agder skal være eiernes IKT-organisasjon. De skal ha brukeren i

sentrum, levere mer IT for pengene og være modige og i front på tjenesteutvikling.

IKT Agder har også kunder i kommunalt eide selskaper som;

Agder Arbeidsmiljø, Agder Kommunale Støttetjenester (AKST), Agder Renovasjon, Agder kollektivtrafikk, Arendal International School, Arendal Kirkelige Fellesråd, Aust-Agder Museum og Arkiv, Agder-Agder Revisjon, St. Franciskus skole, Vest-Agder Krisesenter og Vest-Agder museet.

Juristsamarbeid

Flere av mindre kommuner har utfordringer med å prioritere egne stillinger knyttet til juridisk arbeid, samtidig som kjøp av advokattjenester er vesentlig dyrere enn å benytte interne ressurser. Derfor kan det være hensiktsmessig for mindre kommuner å samarbeide om jurist-ressurser, eller at man kjøper tjenester fra større kommuner. Juridisk bistand er avgjørende for å kvalitetssikre prosesser og saker der det er parter som stiller med advokatbistand. Tjenesten er i dag organisert ved at Froland kommune kjøper juridiske tjenester fra Arendal kommune sine jurister. Dette gir kommune tilgang på all den kompetansen som Arendal innehar på dette feltet og gir Froland kommune en god løsning.

Agder Renovasjon IKS

Agder Renovasjon IKS er et interkommunalt selskap og eies av kommunene Arendal, Froland og Grimstad. Kommunene er gjennom forurensingsloven pålagt oppgaver innen husholdningsrenovasjon og avfallsmottak.

Formålet med selskapet er å løse eierkommunenes oppgaver innen avfallshåndtering på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte, og samtidig bidra til økt miljøbevissthet blant innbyggerne.

Østre Agder brannvesen (ØABV)

ØABV sin hovedmålsetting er å forebygge og begrense konsekvenser av uønskede hendelser i 7 kommuner. Avdelingene i enheten er følgende

- Agder 110 sentral
- Beredskapsavdelingen (inkludert det interkommunale redningsdykkersamarbeidet)
- Forebyggende avdeling
- Feieravdelingen
- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA)

Agder arbeidsmiljø IKS

Agder Arbeidsmiljø har lang erfaring og kompetanse innenfor bedriftshelsetjeneste og Helse, Miljø og Sikkerhetsarbeid (HMS). Selskapet eies av kommunene Arendal, Åmli, Froland, Risør samt Agder fylkeskommune. Agder Arbeidsmiljø er en viktigst partner i det systematiske arbeidet med å forebygge og følge opp sykefravær.

Legevakt

Froland kommune kjøper legevakt-tjenester av Arendal kommune. Det er flere kommuner i regionen som samarbeider om disse tjenestene, og nylig har samarbeidet investert i et nytt legevaktsbygg. Det nye bygget ble tatt i bruk den 18. september 2023. Dette skal nå bli en mer funksjonell legevakt som er både større og bedre tilpasset dagens og fremtidens behov. Fasiliteter som egen inngang til ambulanse og politi, tror vi vil gi bedre opplevelse for pasienter og bedre ivaretagelse av taushetsplikt og bedre pasientflyt.

1.3.7 Låneportefølje

I henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetninger for kommuner § 5-7 skal budsjettet inneholde en oversikt over den årlige utvikling i gjeld.

Pr. 01.01.26 vil lånegjelden være på ca. 1000 millioner kroner, inkludert startlån. Netto lånegjeld (langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler) vil være ca. 744 millioner kroner som tilsvarer ca. 117.500 kroner pr innbygger.

Lån	Saldo	Rente	Lånetype	Fastrente til	År nedbetalt
24519300 - Lån Kommunalbanken 2010	36 214 330	5,0 %	Flytende		2045
24519310 - Lån Kommunalbanken 2010	14 280 700	4,9%	Flytende		2045
24519320 - Lån Kommunalbanken 2010	32 240 910	5,0 %	Flytende		2050
24519321 - Lån Kommunalbanken 2013	49 906 780	5,0 %	Flytende		2058
24519322 - Lån Kommunalbanken 2014	57 377 798	5,0%	Flytende		2059
24519323 - Lån Kommunalbanken 2015	63 968 210	5,1 %	Flytende		2035
24519324 - Lån kommunalbanken 2016	30 887 120	5,1 %	Flytende		2046
24541514 - Lån Kommunalbanken 2019 - fast	16 750 000	2,9 %	Fast	01.11.2028	2058
24541516 - Lån Kommunalbanken 2019	8 625 000	5,0 %	Flytende		2059
24541521 - Lån Kommunalbanken 2021	13 197 080	5,0 %	Flytende		2061
24541523 - Lån Kommunalbanken	21 330 000	4,9 %	Flytende		2061
24541529 - Lån Kommunalbanken 2022 - fast	32 568 750	3,6 %	Fast	14.12.2027	2062
24541500 - Lån KLP 2006/2007 - flytende	9 550 990	5,1 %	Flytende		2043
24541510 - Lån KLP 2009 - fast	28 013 743	2,5 %	Fast	15.03.2029	2044
24541511 - Lån KLP 2012 - flytende	28 126 291	5,1 %	Flytende		2058
24541512 - Lån KLP 2014 - flytende	46 815 842	4,8 %	Flytende		2029
24541513 - Lån KLP 2017 - flytende	5 703 632	5,1 %	Flytende		2028
24541515 - Lån KLP 2019 - fast	18 630 414	2,1 %	Fast	20.08.2029	2059
24541517 - Lån KLP 2020 - fast	25 797 364	1,7 %	Fast	08.04.2030	2060
24541528 - Lån KLP 2022	27 750 000	5,1 %	Flytende		2062
24541532 - 24541532 Lån KLP 2023 - Fast	38 250 000	4,5 %	Fast	01.12.2028	2063
24541534 - 24541534 - Lån KLP 2024 - Fast	33 134 064	4,3 %	Fast	15.03.2034	2064
24541536 - 24541536 - Lån KLP 2024 - Fast	29 250 000	4,4 %	Fast	25.10.2027	2064
24541537 - 24541537 - Lån KLP 2025	60 113 336	5,9 %	Flytende		2065
Låneopptak 2026	16 855 000				
24541538 - 24541538 - Startlån Husbanken 2025	10 000 000	4,4 %	Flytende		2055
24541539 - 24541539 - Startlån Husbanken 2025	20 000 000	4,4 %	Flytende		2055
24541540 - 24541540 - Startlån Husbanken 2025	20 000 000	4,4 %	Flytende		2055
24541535 - 24541535 - Startlån - Husbanken 2024-2	12 796 135	4,4 %	Flytende		2054
24541533 - 24541533 - Startlån - Husbanken 2024-1	14 250 000	4,4 %	Flytende		2054
24541530 - 24541530 - Startlån - Husbanken 2023-1	13 750 000	4,4 %	Flytende		2053
24541525 - Startlån - Husbanken 2021-2	12 900 000	4,4 %	Flytende		2051
24541527 - Startlån - Husbanken 2022-1	13 333 320	4,4 %	Flytende		2052
24541522 - Startlån - Husbanken 2021	12 750 000	4,4 %	Flytende		2051
24519431 - Startlån - Husbanken 2019	6 240 000	4,4 %	Flytende		2049
24541518 - Startlån - Husbanken 2020	12 750 000	4,4 %	Flytende		2050
24519430 - Startlån - Husbanken 2020	12 250 000	4,4 %	Flytende		2050
24519429 - Startlån - Husbanken 2019	11 100 000	4,4 %	Flytende		2049
24519428 - Startlån - Husbanken 2018	10 924 494	4,4 %	Flytende		2048
24519427 - Startlån - Husbanken 2017	6 599 935	4,4 %	Flytende		2042
24519422 - Startlån - Husbanken 2012	5 573 311	4,4 %	Flytende		2042
24519423 - Startlån - Husbanken 2013	5 916 659	4,4 %	Flytende		2043
24519424 - Startlån - Husbanken 2014	6 328 981	4,4 %	Flytende		2044
24519425 - Startlån - Husbanken 2015	8 723 122	4,4 %	Flytende		2045
24519426 - Startlån - Husbanken 2016	7 731 406	4,4 %	Flytende		2046
24519419 - Startlån - Husbanken 2009	2 272 120	4,4 %	Flytende		2039

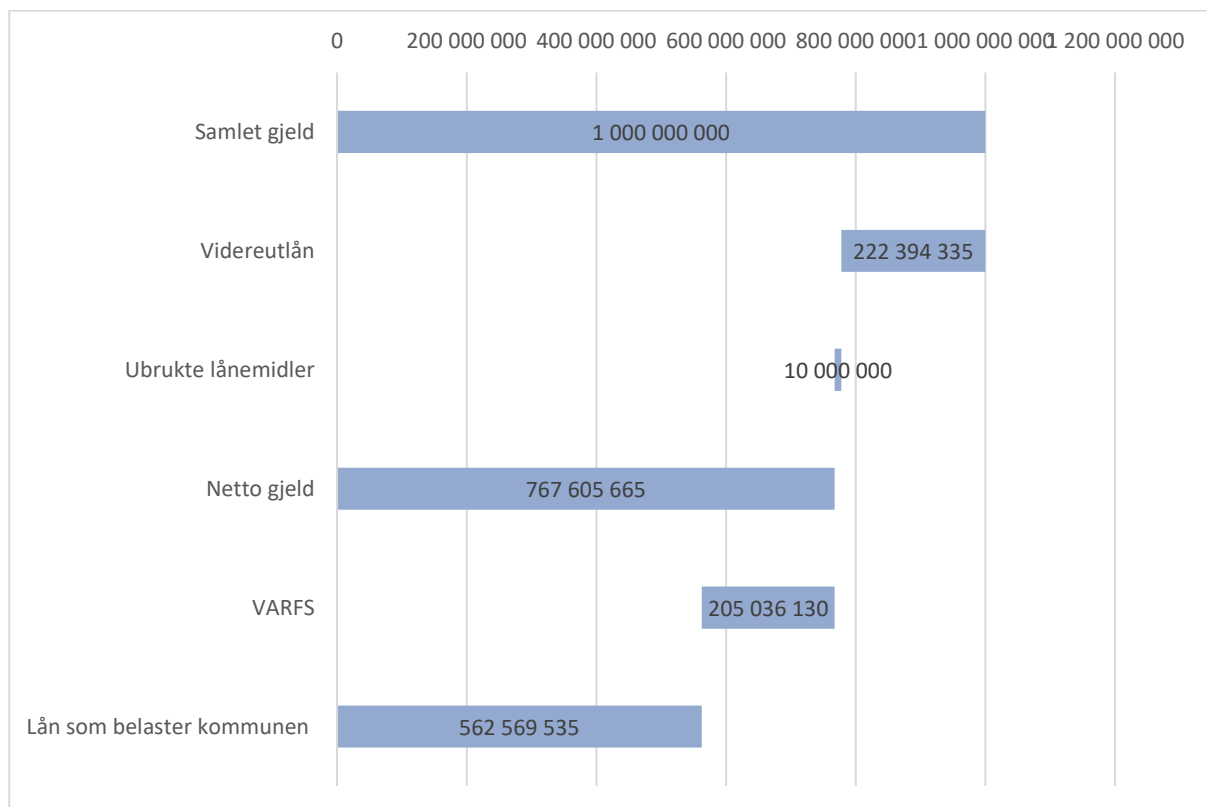
Lån	Saldo	Rente	Lånetype	Fastrente til	År nedbetalt
24519420 - Startlån - Husbanken 2010	3 800 000	4,4 %	Flytende		2040
24519421 - Startlån - Husbanken 2011	5 721 243	4,4 %	Flytende		2041
Startlån 2026	20 000 000				
Sum	1 012 923 080				

Startlån til videre utlån vil være på ca. 255 millioner kroner. Disse lånene er selvfinansierende.

I kommunens finansreglement står det at det skal tilstrebes at en andel av låneporteføljen er rentesikret.

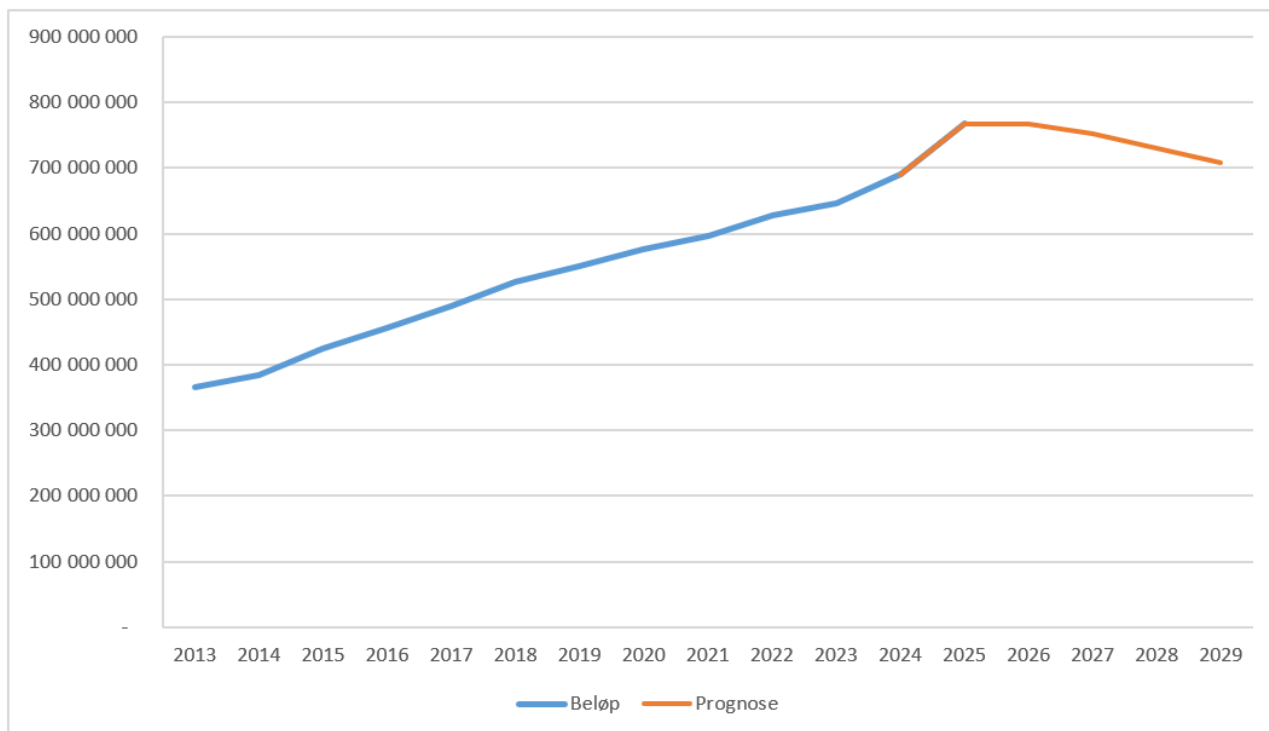
22% av kommunens totale låneportefølje er finansiert med fastrentelån.

Når det er snakk om fastrenteandel er det naturlig å skille mellom kommunens totale gjeld og den andelen som belaster kommunen. Tabellen under viser en fordeling mellom samlet gjeld (brutto gjeld) og andel til videreutlån, ubrukte lånemidler, lån knyttet til selvkost og rentekompensasjon. Man sitter da igjen med gjelden som belaster kommunen og som er eksponert for renteendring. Av denne er ca. 44% finansiert med fastrentelån.

I tillegg til fastrentelån ble det inngått en 3 års swap-avtale på 100 millioner kroner. Avtalen gir kommunen en rentegevinst på differansen mellom avtale på 3,9% og 3 mnd NIBOR. Pr i dag er 3 mnd NIBOR på 4,85%.

Utvikling av kommunens netto lånegjeld perioden 2013 til 2029

Grafen viser utvikling i lånegjeld perioden 2013-2025 og prognose for periode 2026 – 2029. Prognose er basert på investeringsforlag som er lagt inn i økonomiplanperioden.. Fra 2026 vil investeringsaktivitet være lavere enn beregnet årlig minimumsavdrag og lånegjeld vil derfor reduseres i perioden 2026 – 2029.

Ved utgangen av 2029 vil kommunens netto lånegjeld være på ca. 707 millioner kroner.

1.3.8 Investeringer

I 2026 er det foreslått investeringer for 16,855 millioner kroner, hvorav 9,150 millioner kroner er relatert til selvkosttjenester.

Proj.nr.	Prosjektnavn	2026	2027	2028	2029	Sum	Krever eget KS-vedtak?
Selvkost: Vann, Avløp, Renovasjon, Feiing og Slam							
33215	Oppgradering avløpspumpestasjoner/pumper - Avløp	750 000	750 000	750 000	750 000	3 000 000	Ja
33216	Oppgradering ventilkruss, pumper og trykforsterkere - Vann	600 000	600 000	600 000	600 000	2 400 000	Ja
34000	Reservevannforsyning	5 000 000				5 000 000	Ja
35005	VA - Osedalen v/banken - Songe v/rundkjøring		5 000 000	5 000 000		10 000 000	Ja
35608	SHHB - Oppgradering		2 000 000			2 000 000	Ja
35610	TREAP avløpspumpestasjon	2 800 000				2 800 000	Ja
35614	VA – Stibru, sikring av ledninger		2 200 000			2 200 000	Ja
	Sum selvkost: vann, avløp, renovasjon, feiing og slam	9 150 000	10 550 000	6 350 000	1 350 000	27 400 000	
Selvkost: Utvikling, Kultur, Helse, Sosialtjenester, Barnevern, Utdanning, Helse, Sosialtjenester, Barnevern, Utdanning							
33206	Frolands verk museum	300 000	300 000			600 000	Nei
33212	Næringsarealer – Gang- og sykkelvei Mårvann – vei til Gullknapp		550 000	2 000 000	6 000 000	8 550 000	Nei
35007	Værkscamping - WC og dusj i Frolandsveien 1337 bygget	250 000				250 000	Nei
34003	Sykkelparkeringer kommunale bygg		300 000			300 000	Nei
	Sum utvikling	550 000	1 150 000	2 000 000	6 000 000	9 700 000	
34006	Nytt kloranlegg svømmehallen	950 000				950 000	Nei
35601	Flykartlegging		150 000	150 000		300 000	Nei
35602	Ny antenne og målebok til GPS-utstyret	170 000					Nei
35009	Blakstadheia barnehage - oppgradering av inventar		100 000			100 000	Ja
35017	Nytt lydanlegg til Froland kirke	350 000				350 000	Nei
35606	Utskiftning av ovnsrister og kompressor ved flisfyren	250 000					Nei
35611	Utskiftning - Traktorer 2025		2 500 000	2 500 000			Ja
30826	Aksjer Kilandsfoss	5 000 000	5 000 000	5 000 000			Nei
30826	Aksjer Kilandsfoss	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000			Nei
35612	Utskiftning av mindre maskiner til elektriske maskiner		150 000	150 000			Nei
39902	Startlån	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	80 000 000	Ja
39902	Startlån - bruk av lån	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-80 000 000	Ja
	Sum andre	1 720 000	2 900 000	2 800 000	0	7 420 000	
33218	Nytt tak på Blakstadheia skole og BHG + SFO	2 575 000					Ja
34023	Adgangskontroll kommunale bygg	700 000	700 000			1 400 000	Nei
35600	Energiltak kommunale utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem	400 000				400 000	Nei
35603	Lukke brannavvik kommunale bygg	250 000	250 000			500 000	Nei
35014	Videoovervåking av kommunale bygg og uteareal	150 000				150 000	Nei
35605	Oppgradering elektriske anlegg ved kommunale bygg		500 000	500 000		1 000 000	Ja
35607	SD anlegg kommunale bygg		300 000	600 000			Ja
35609	Solavskjerming Froland ungdomsskole		300 000				Ja
35616	Solskjerming Froland barneskole	100 000					Nei
35617	Solskjerming Bliksåsen og Blakstadheia barnehage		100 000				Ja
35626	Utskiftning av lyskilder /armaturer til LED	400 000	200 000				Nei
35625	Kjøkken Bliksåsen barnehage			500 000			Ja
35604	Avskrapningsmatter inngangsparti kommunale bygg		200 000	200 000	200 000	600 000	Ja
	Sum bygg	4 575 000	2 550 000	1 800 000	200 000	9 125 000	
35621	Elektroniske tavler til Blakstadheia skole, Froland b.skole og Froland u.skole	480 000				480 000	Ja
35622	Elevstoler Froland ungdomsskole og Blakstadheia skole	100 000				100 000	Nei
35623	Møblement 4 avdelinger Blakstadheia	100 000				100 000	Nei
	Sum skole	680 000	0	0	0	680 000	
33248	Oppgradering veier		400 000			400 000	Ja
34036	Flomforebygging Heldalsmo		300 000			300 000	Ja
34038	Autovern Eivindstad		450 000			450 000	Ja
35015	Bruer oppgradering	180 000	180 000	180 000		540 000	Nei
	Sum vei	180 000	1 330 000	180 000	0	1 690 000	
	Sum investeringsprosjekt	16 855 000	18 480 000	13 130 000	7 550 000	56 015 000	
	Sum uten VA	7 705 000					

1.3.9 Eiendomsskatt

I 2021 innførte Froland kommune eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer. Arbeidet med befaring av eiendommene startet høsten 2020 og utskrivning av eiendomsskatteseddel ble gjort 1.mars 2021.

I 2026 er det budsjettet med følgende inntekt fra eiendomsskatt:

Næringslokaler - 7,6 millioner kroner

Boliger og fritidseiendommer – 15,9 millioner kroner

Verker og bruk (vannkraftanlegg) - 9,9 millioner kroner

Hva betyr dette for den enkelte eiendomsbesitter

Hvor mye eiendomsbesitterene må betale i eiendomsskatt avhenger av kommunestyrets valg av promillesats og ev. bunnfradrag.

I budsjettet for 2026 er det lagt til grunn eiendomsskatt på bolig, fritidsbolig og landbruk med og 3 ‰ i økonomiplanperioden, dette gir en gjennomsnittlig årlig eiendomsskatt på bolig på kr 5 885,-.

For næring er det lagt til grunn eiendomsskatt med en sats på 7‰.

1.3.10 Å Energi

Froland kommune er medeier i Å Energi, et av Norges største fornybarkonsern, som ble etablert gjennom fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi i 2022. Selskapet eies av Statkraft og 47 kommuner i Agder og Buskerud. Froland kommune har en eierandel på 1,268 % i konsernet.

Å Energi har levert solide økonomiske resultater de siste årene, og i 2025 ble det utbetalt både ordinært og ekstraordinært utbytte til eierne. Froland kommune mottok totalt 28,6 millioner kroner i utbytte fra Å Energi i 2025.

Prognose for perioden 2026 - 2029

I økonomiplanen er det lagt til grunn følgende utbytteprognose. Prognosen er utarbeidet av Å Energi.

Ar	Utbytte
2026	13 371 497
2027	13 845 598
2028	15 113 246
2029	15 113 246

1.3.11 Tiltak i handlingsprogrammet

Tiltaksliste 2026 - 2029

Kommunestyrets budsjettvedtak	2026	2027	2028	2029
10 - Reduksjon 100% stilling i administrative støttetjenester (006)	-656 077	-656 077	-656 077	-656 077
15 - 30% reduksjon i vakant stilling på Kulturskolen (013)	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000
15 - Reduksjon 1,25 årsverk på renhold (016)	-659 175	-659 175	-659 175	-659 175
15 - Reduksjon 100% stilling Bygghjelp (011)	-350 000	-700 000	-700 000	-700 000
15 - Redusert tilskudd til Kirkelig fellesråd (002)	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
16 - Avvikle avtale med Mølla Vekst om Aktiv i Froland (023)	-830 000	-1 102 376	-1 102 376	-1 102 376
16 - Omorganisering HOM - hjemmebaserte tjenester (021)	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000
16 - Omorganisering HOM - omsorg (022)	-2 200 000	-3 200 000	-2 671 823	-2 200 000
16 - Overføring av Aktiv i Froland til kommunal drift (041)	200 000	200 000	200 000	200 000
16 - Redusert inntektsforventning - salg sykehjemsplasser (014)	1 000 000	0	0	1 000 000
16 - Utsette ny hjemmel 2 mnd - privat fysioterapeut (025)	-100 000	0	0	0
17 - Oppsigelse leieavtale og Avvikle av Gårdsbarnehagen (018)	0	0	-1 000 000	-3 000 000
17 - Reduksjon 150% fagarbeidere - spesialpedagogisk hjelp i barnehager (024)	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
17 - Reduksjon 2x78% fagarbeidere - Froland ungdomsskole (029)	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
17 - Reduksjon 40% fagarbeider - Mykland SFO (032)	-60 000	-150 000	-150 000	-150 000
17 - Reduksjon 50% vikar ved oppsigelse - spesialpedagogisk hjelp (037)	-250 000	0	0	0
17 - Reduksjon 50% vikar ved permisjon 2026 - Froland ungdomsskole (028)	-150 000	0	0	0
17 - Reduksjon 65% og 76% fagarbeider - Froland barneskole (030)	-790 000	-790 000	-790 000	-790 000
17 - Reduksjon 67% fagarbeider - Blakstadheia skole (031)	-150 000	-370 000	-370 000	-370 000
17 - Reduksjon 70% vikar ved permisjon 2026 - Helsestasjon (026)	-460 000	0	0	0
17 - Reduksjon i bruk av vikar - Froland barneskole (043)	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
17 - Reduksjon private barnehager (038)	-1 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-1 000 000
17 - Økning oppholdsbetaling SFO - Blakstadheia skole i ferien (034)	-155 000	-155 000	-155 000	-155 000
17 - Økning oppholdsbetaling SFO - Froland barneskole i ferien (033)	-310 000	-310 000	-310 000	-310 000
90 - Avsetning til disposisjonsfond (042)	0	0	0	17 174 163
90 - Dekning av tidligere års merforbruk (040)	3 000 000	10 987 804	7 432 734	0
KS vedtak - Avsetning til disposisjonsfond (053)	0	0	7 153 450	3 556 000
KS vedtak - Effektivisering Froland skoler/Mykland skole/Blakstadheia skole	-2 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
KS vedtak - Effektivisering enhetsleder eller avdelingsledernivå Helse, omsorg og mestring (046)	-800 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
KS vedtak - Inndekning av tidligere års merforbruk (051)	41 450	3 556 000	0	0
KS vedtak - Kutt i enhets- eller avdelingsledernivå oppvekst (049)	-750 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
KS vedtak - Ny organisering enhetsleder samfunn, bygg og eiendom legges inn under enhetsleder for kommunalteknikk (047)	-374 000	-748 000	-748 000	-748 000
KS vedtak - Redusert dekning av tidligere års merforbruk (052)	0	0	-3 597 450	0
KS vedtak - Økt tilskudd Kirkelig fellesråd (045)	440 550	450 000	450 000	450 000
KS vedtak - Økte midler i statsbudsjettet (048)	-3 558 000	-3 558 000	-3 558 000	-3 558 000

1.3.12 Plan for utmelding av ROBEK

Froland kommune har i løpet av 2025 gjennomført en omfattende gjennomgang av driften og iverksatt en rekke tiltak for å sikre økonomisk balanse. Dette arbeidet er avgjørende for å jobbe mot kravene til utmeldelse fra ROBEK-registeret. Tiltakene er bredt forankret i organisasjonen og omfatter både strukturelle endringer, effektivisering, nedbemanning og avvikling av ikke-lovpålagte tjenester.

Det er også gjennomført to eksterne analyser, en på Helse og en på Oppvekst. Disse har vært brukt som grunnlag for videre arbeid med effektivisering og konkretisering av store innsparingsbeløp som ble lagt inn i 2026 i revidert budsjett 2025.

De foreslåtte tiltakene gir en årlig netto innsparing på over 17 millioner kroner fra 2026, og ytterligere effekt i økonomiplanperioden.

Eksempel på tiltak som er lagt inn på sektorene:

- Helse, omsorg og mestring: Omorganisering og nedbemanning tilsvarende 6 årsverk, avvikling av lavterskeltilbud og dagsenter, samt reduksjon i koordinatorstillinger.
- Oppvekst og utdanning: Reduksjon i vikarbruk, fagarbeiderstillinger og spesialpedagogisk hjelp, samt avvikling av Gårdsbarnehagen fra 2028.
- Administrative støttetjenester: Reduksjon i bemanning, åpningstider og rapporteringsrutiner.
- Samfunn: Kutt i støtte kirkelig fellesråd og reduksjon i stillinger på renhold og byggdrift.

Vurdering av konsekvenser

Tiltakene er vurdert med tanke på konsekvenser for brukere, ansatte og tjenestekvalitet. Det er gjennomført risikoanalyser og foreslått avbøtende tiltak for å redusere negative effekter. Kommunen har samtidig lagt vekt på å opprettholde lovpålagte tjenester og sikre forsvarlig drift.

Eksempler på konsekvensreducerende tiltak:

- Omfordeling av oppgaver og ressurser internt.
- Prioritering av kritiske tjenester og bruk av digitale løsninger.
- Tett oppfølging av ansatte og brukere i omstillingsprosesser.
- Samarbeid med frivillige organisasjoner for å videreføre enkelte tilbud.

Konklusjon

Gjennom en helhetlig og målrettet innsats har Froland kommune lagt grunnlaget for å komme i økonomisk balanse. De foreslåtte tiltakene gir både umiddelbare og langsiktige økonomiske gevinster, samtidig som kommunen tar ansvar for å sikre bærekraftige tjenester. Dette gir et solid grunnlag for å møte kravene til utmeldelse fra ROBEK i løpet av planperioden.

Mer informasjon om hvert tiltak og plan for utmelding av ROBEK er omhandlet i tiltaksdokumentet.

1.4 Budsjettrapporter

1.4.1 § 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Økonomisk oversikt drift jf. 5-6

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Froland						
Rammetilskudd	-257 479 269	-287 249 000	-300 770 000	-301 873 000	-302 205 000	-303 018 000
Inntekts- og formuesskatt	-183 626 847	-200 255 000	-220 652 000	-223 332 000	-225 967 000	-228 476 000
Eiendomsskatt	-33 578 407	-33 493 000	-33 493 000	-33 493 000	-33 493 000	-33 493 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-17 391 511	-19 711 500	-14 706 600	-12 416 600	-11 046 600	-10 586 600
Overføringer og tilskudd fra andre	-125 460 134	-100 412 013	-102 727 299	-103 727 299	-102 772 319	-101 772 319
Brukerbetalinger	-12 146 470	-10 077 257	-10 291 952	-10 291 952	-10 291 952	-10 291 952
Salgs- og leieinntekter	-53 610 891	-54 357 653	-59 239 556	-59 239 556	-59 239 556	-59 239 556
SUM DRIFTSINNTEKTER	-683 064 184	-705 555 423	-741 880 407	-744 373 407	-745 015 427	-746 877 427
Lønnsutgifter	342 235 132	325 286 264	329 548 387	324 364 387	323 712 564	322 104 387
Sosiale utgifter	90 203 922	90 913 849	103 293 556	98 760 795	106 588 790	104 056 104
Kjøp av varer og tjenester	224 159 077	198 979 262	230 056 666	229 328 724	229 217 290	230 478 724
Overføringer og tilskudd til andre	24 241 374	61 708 590	25 784 459	26 493 909	24 893 909	24 893 909
Avskrivninger	31 227 188	30 740 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	712 066 693	707 627 965	719 423 068	709 687 815	715 152 553	712 273 124
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	28 773 209	2 072 542	-22 457 339	-34 685 592	-29 862 874	-34 604 303
Renteinntekter	-8 883 752	-8 059 449	-7 763 324	-7 763 324	-7 763 324	-7 763 324
Utbytter	-33 313 128	-28 996 000	-13 807 497	-14 281 598	-15 549 246	-15 549 246
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-113	0	0	0	0	0
Renteutgifter	42 752 793	35 520 494	39 231 155	39 231 155	39 231 155	39 231 155
Avdrag på lån	25 040 791	30 100 000	31 500 000	32 700 000	32 700 000	32 700 000
NETTO FINANSUTGIFTER	25 596 590	28 565 045	49 160 334	49 886 233	48 618 585	48 618 585
Motpost avskrivninger	-31 227 190	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	23 142 610	-102 413	-4 037 005	-15 539 359	-11 984 289	-16 725 718
Overføring til investering	60 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	0
Avsetninger til bundne driftsfond	16 732 909	503 297	503 297	503 297	503 297	503 297

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Bruk av bundne driftsfond	-17 586 437	-5 426 340	-4 507 742	-4 507 742	-4 507 742	-4 507 742
Avsetninger til disposisjonsfond	0	25 456	0	0	7 153 450	20 730 163
Bruk av disposisjonsfond	-2 928 548	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	3 041 450	14 543 804	3 835 284	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-3 722 073	102 413	4 037 005	15 539 359	11 984 289	16 725 718
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	19 420 537	0	0	0	0	0

1.4.2 § 5-4.Bevilgningsoversikter – drift

Bevilgningsoversikt drift jf. 5-4 første ledd

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Froland						
Rammetilskudd	-257 479 269	-287 249 000	-300 770 000	-301 873 000	-302 205 000	-303 018 000
Inntekts- og formuesskatt	-183 626 847	-200 255 000	-220 652 000	-223 332 000	-225 967 000	-228 476 000
Eiendomsskatt	-33 578 407	-33 493 000	-33 493 000	-33 493 000	-33 493 000	-33 493 000
Andre generelle driftsinntekter	-17 391 511	-19 711 500	-14 706 600	-12 416 600	-11 046 600	-10 586 600
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-492 076 034	-540 708 500	-569 621 600	-571 114 600	-572 711 600	-575 573 600
Sum bevilgninger drift, netto	489 622 053	512 041 042	516 424 261	505 689 008	512 108 726	510 229 297
Avskrivninger	31 227 188	30 740 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	520 849 243	542 781 042	547 164 261	536 429 008	542 848 726	540 969 297
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	28 773 209	2 072 542	-22 457 339	-34 685 592	-29 862 874	-34 604 303
Renteinntekter	-8 883 752	-8 059 449	-7 763 324	-7 763 324	-7 763 324	-7 763 324
Utbytter	-33 313 128	-28 996 000	-13 807 497	-14 281 598	-15 549 246	-15 549 246
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-113	0	0	0	0	0
Renteutgifter	42 752 793	35 520 494	39 231 155	39 231 155	39 231 155	39 231 155
Avdrag på lån	25 040 791	30 100 000	31 500 000	32 700 000	32 700 000	32 700 000
NETTO FINANSUTGIFTER	25 596 590	28 565 045	49 160 334	49 886 233	48 618 585	48 618 585
Motpost avskrivninger	-31 227 190	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	23 142 610	-102 413	-4 037 005	-15 539 359	-11 984 289	-16 725 718
Overføring til investering	60 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	0
Avsetninger til bundne driftsfond	16 732 910	503 297	503 297	503 297	503 297	503 297
Bruk av bundne driftsfond	-17 586 437	-5 426 340	-4 507 742	-4 507 742	-4 507 742	-4 507 742
Avsetninger til disposisjonsfond	0	25 456	0	0	7 153 450	20 730 163
Bruk av disposisjonsfond	-2 928 548	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	3 041 450	14 543 804	3 835 284	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-3 722 073	102 413	4 037 005	15 539 359	11 984 289	16 725 718
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	19 420 537	0	0	0	0	0

1.4.3 § 5-5.Bevilgningsoversikter – investering

Bevilgningsoversikt investering 5-5

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Froland						
Investeringer i varige driftsmidler	87 535 708	61 262 000	16 855 000	18 480 000	13 130 000	7 550 000
Tilskudd til andres investeringer	160 000	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 055 124	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	90 750 832	66 262 000	21 855 000	23 480 000	18 130 000	7 550 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-12 360 775	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-7 616 000	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-9 568 716	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-12 030 278	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-60 007 867	-61 262 000	-16 855 000	-18 480 000	-13 130 000	-7 550 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-101 583 636	-61 262 000	-16 855 000	-18 480 000	-13 130 000	-7 550 000
Videreutlån	25 136 856	50 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-25 136 856	-50 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	8 764 137	0	0	0	0	0
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	8 764 137	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-60 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	3 446 141	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-160 000	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	83 850	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-1 241 324	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	2 068 667	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

1.4.4 Investeringsbudsjett fordelt på prosjekt

Prosjekt	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
33206 Frolands Verk museum	300 000	300 000	0	0
33212 Næringsarealer Mårvann - Gullknapp	0	550 000	2 000 000	6 000 000
33215 Oppgradering avløpspumpestasjoner/pumper - Avløp	750 000	750 000	750 000	750 000
33216 Oppgradering ventilkryss, pumper og trykkforsterkere - Vann	600 000	600 000	600 000	600 000
33218 Nytt tak på Blakstadheia skole og BHG + SFO	2 575 000	0	0	0
33248 Oppgradering av vei	0	400 000	0	0
34000 Reservevannforsyning vurdering av grunnvannskilder	5 000 000	0	0	0
34003 Sykkelparkeringer kommunale bygg	0	300 000	0	0
34006 Nytt kloranlegg svømmehallen	950 000	0	0	0
34023 Adgangskontroll kommunale bygg	700 000	700 000	0	0
34036 Flomforebygging Heldalsmo	0	300 000	0	0
34038 Autovern Eivindstad	0	450 000	0	0
35005 VA - Osedalen v/banken - Songe(rundkjøring)	0	5 000 000	5 000 000	0
35007 Værskampen	250 000	0	0	0
35009 Blakstadheia BHG - oppgradering inventar	0	100 000	0	0
35014 Videoovervåking av komm. bygg og uteareal	150 000	0	0	0
35015 Bruer oppgradering	180 000	180 000	180 000	0
35017 Nytt lydanlegg Froland kirkke	350 000	0	0	0
35600 Energiltak kommunale utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem	400 000	0	0	0
35601 Flykartlegging	0	150 000	150 000	0
35602 Ny antenne og målebok til GPS-utstyret	170 000	0	0	0
35604 Avskrapningsmatter inngangsparti kommunale bygg	250 000	450 000	200 000	200 000
35605 Oppgradering elektriske anlegg ved kommunale bygg	0	500 000	500 000	0
35606 Utskiftning av ovnsrister og kompressor ved flisfyren	250 000	0	0	0
35607 SD anlegg kommunale bygg	0	300 000	600 000	0
35608 SHHB - Oppgradering	0	2 000 000	0	0
35609 Solskjerming Froland ungdomsskole	100 000	300 000	0	0
35610 TREAP - avløpspumpestasjon	2 800 000	0	0	0
35611 Utskiftning - Traktorer 2025	0	2 500 000	2 500 000	0
35612 Utskiftning av mindre maskiner til elektriske maskiner	0	150 000	150 000	0
35614 VA - Stibru, sikring av ledninger	0	2 200 000	0	0
35617 Solskjerming Bliksåsen og Blakstadheia barnehage	0	100 000	0	0
35621 Elektroniske tavler til Blakstadheia skole, Froland b.skole og Froland u.skole	480 000	0	0	0
35622 Elevstoler Froland ungdomsskole og Blakstadheia skole	100 000	0	0	0
35623 Møblement 4 avdelinger Blakstadheia	100 000	0	0	0
35625 Oppgradering Kjøkken Bliksåsen barnehage	0	0	500 000	0
35626 Utskiftning av lyskilder /armaturer til LED	400 000	200 000	0	0
30826 Aksjer Kilandsfoss	0	0	0	0
30902 Startlån	0	0	0	0
39900 Låneopptak - budsjettvedtak (39900)	-16 855 000	-18 480 000	-13 130 000	-7 550 000

1.4.5 Sum bevilgning drift

Sum bevilgning drift jf 5-4 andre ledd

	Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
10	Administrative støttetjenester						
	Driftsinntekter	-1 472 702	-773 883	-442 633	-442 633	-442 633	-442 633
	Driftsutgifter	13 907 775	12 422 086	12 694 254	12 694 254	12 694 254	12 694 254
	Netto	12 435 073	11 648 203	12 251 621	12 251 621	12 251 621	12 251 621
13	Overordnede eksterne samarbeid						
	Driftsinntekter	-51 263	-368 121	-353 244	-353 244	-353 244	-353 244
	Driftsutgifter	2 289 909	5 525 167	6 336 284	6 336 284	6 336 284	6 336 284
	Netto	2 238 646	5 157 046	5 983 040	5 983 040	5 983 040	5 983 040
14	Politisk, utvalg og arbeidsgiverordninger						
	Driftsinntekter	-1 180 837	-1 242 368	-989 509	-989 509	-989 509	-989 509
	Driftsutgifter	10 883 194	11 048 794	11 520 725	11 732 159	11 520 725	11 732 159
	Netto	9 702 357	9 806 426	10 531 216	10 742 650	10 531 216	10 742 650
15	Samfunn						
	Driftsinntekter	-28 894 249	-36 768 093	-37 291 240	-37 291 240	-37 291 240	-37 291 240
	Driftsutgifter	91 840 794	86 726 159	88 306 375	87 624 825	87 624 825	87 624 825
	Netto	62 946 545	49 958 066	51 015 135	50 333 585	50 333 585	50 333 585
16	Helse, omsorg og mestring						
	Driftsinntekter	-71 101 840	-69 715 103	-72 835 738	-73 835 738	-73 835 738	-72 835 738
	Driftsutgifter	230 518 858	231 719 203	227 022 251	225 489 875	224 338 052	224 779 875
	Netto	159 417 018	162 004 100	154 186 513	151 654 137	150 502 314	151 944 137
17	Oppvekst og utdanning						
	Driftsinntekter	-29 841 826	-11 514 027	-12 415 276	-12 415 276	-12 415 276	-12 415 276
	Driftsutgifter	218 554 930	210 474 190	208 593 036	205 393 036	204 393 036	203 393 036
	Netto	188 713 104	198 960 163	196 177 760	192 977 760	191 977 760	190 977 760
90	Finans - Utgifter og kostnader						
	Driftsinntekter	-2 266 064	-143 709	-156 905	-156 905	-156 905	-156 905
	Driftsutgifter	90 394 403	101 130 064	114 665 834	110 133 073	117 961 068	115 428 382
	Netto	88 128 339	100 986 355	114 508 929	109 976 168	117 804 163	115 271 477
91	Finans - Inntekter						
	Driftsinntekter	-25 642 412	-12 871 102	-14 447 683	-14 447 683	-13 492 703	-13 492 703
	Driftsutgifter	2 272 544	0	0	0	0	0
	Netto	-23 369 868	-12 871 102	-14 447 683	-14 447 683	-13 492 703	-13 492 703
95	Selvkost og selvfinansierte prosjekter						
	Driftsinntekter	-30 536 957	-31 450 517	-33 326 579	-33 326 579	-33 326 579	-33 326 579
	Driftsutgifter	20 177 098	17 842 302	19 544 309	19 544 309	19 544 309	19 544 309
	Netto	-10 359 859	-13 608 215	-13 782 270	-13 782 270	-13 782 270	-13 782 270

2 Sektorene

2.1 Administrative støttetjenester (10)

2.1.1 Om sektoren

Froland kommune er organisert i struktur med 3 fagsektorer, samt sentrale administrative støttetjenester. De administrative støttefunksjonene er fundamentet for en velfungerende kommuneorganisasjon. Tjenester som økonomi, lønn, HR, arkiv, sentralbord og kommunikasjon sørger for at drift, utvikling og styring av kommunens virksomhet skjer effektivt og i tråd med lover og forskrifter. Gjennom profesjonell støtte bidrar disse funksjonene til kvalitet, forutsigbarhet og samordning på tvers av sektorer – og legger til rette for at kommunens tjenester kan leveres med høy standard til innbyggerne.

Administrative støttetjenesters hovedoppgaver:

- Overordnet ledelse (kommunedirektør)
- Økonomi og regnskap (rapportering, budsjett, finans og lån)
- Resultatrapportering til politisk nivå
- Fakturering og innfordring
- HR, lønn og kvalitet (HMS, sykefravær og refusjon)
- Kommunal informasjon (nettside, facebook og internt intranett)
- Helhetlig internkontroll, informasjonssikkerhet og innkjøp

Administrative støttetjenester har kontinuerlig fokus på effektivisering av kommunens administrative drift og fungerer som et bindeledd mellom sektorene og Kommunedirektøren.

2.1.2 Mål for 2026

Administrative støttetjenester mål for 2026 er å fortsatt være en god støttefunksjon for kommunens folkevalgte, ledere, sektorer og ansatte.

2.1.3 Budsjetttramme 2026

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Administrativ ledelse			
10 101 Administrativ ledelse	3 851 025	1 554 264	1 747 811
Økonomi og virksomhetsstyring			
10 200 Økonomi og Regnskap	4 750	0	0
10 201 Økonomi (rapportering, budsjett, finans og lån)	1 416 556	1 254 884	1 206 409
10 202 Regnskap	840 255	846 149	824 991
10 203 Fakturering og innfordring	278 263	223 557	156 503
11 401 Innkjøp og anskaffelser	48 659	305 716	317 864
Organisasjon			
10 300 HR, lønn og kvalitet	-56 578	1 140 000	1 219 830
10 301 Lønn og refusjon	960 165	877 196	1 030 930
10 302 HR (personal, tariff og rapportering)	733 056	779 661	1 030 019
10 303 Kvalitet (HMS, avvik, utvalg, tilgang og system)	466 259	495 525	533 993
10 304 Internkontroll	393 785	404 924	427 700
10 305 Informasjonssikkerhet	312 024	319 890	334 061
10 306 Fellestjenesten	0	-28 000	0
10 501 Arkivtjenesten	1 169 468	1 163 020	1 032 533
10 502 Fysisk arkiv - innsyn/utlån	180 729	219 660	145 094
10 601 Sentralbord, post og ekspedisjon	822 083	915 567	984 359
10 808 Kommunikasjon og nettedaksjon	539 334	542 576	625 910
IKT, telefoni og felleskostnader			
10 401 IKT - Agder avtale - Administrasjonen	480 070	0	0
10 402 Telenor telefoni - avtale - Administrasjonen	55 170	46 495	46 495
10 403 IKTA - Lisenser MS/fag - Administrasjonen	0	248 350	248 350
10 404 IKTA - Bruker/support - ansatte - Administrasjonen	0	157 450	157 450
10 405 IKTA - PC ansatte -Administrasjonen	0	81 319	81 319
Sum	12 495 073	11 548 203	12 151 621

2.2 Overordnede eksterne samarbeid (13)

2.2.1 Om sektoren

Froland kommune samarbeider med andre kommuner og eksterne aktører innen flere områder. Dette er ofte hensiktsmessig der Froland ikke ser det formålstjenlig å ansette egen ressurs til oppgavene eller ikke kan kombinere fagområdet med andre funksjoner i kommunen. Flere av disse samarbeidene har utgangspunkt i Østre Agder-samarbeidet. Noen av samarbeidene kan være langsiktig forpliktene, mens andre kan sies opp med 1-2 års varsel. Kommunedirektøren er av den oppfatning at de overordnede samarbeidene vi i dag har i porteføljen gir merverdi for kommunen.

2.2.2 Budsjetttramme 2026

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Overordnede eksterne samarbeid			
10503 Drift av interkommunal arkiv- og depotordning (Aust-Agder mu	526 182	462 456	516 456
10504 Depotavgift fjernarkiv (Aust-Agder museum og arkiv IKS)	46 549	93 846	106 846
11105 Agder Arbeidsmiljø IKS - bedriftshelsetjeneste	744 080	834 135	831 000
11107 Østre Agder - Østre Agder sekretariat	137 000	137 620	137 620
11111 Østre Agder - Personvernombud IKT Agder	0	71 336	81 336
11116 Østre Agder - juridisk samarbeid	374 200	393 531	392 031
11121 OFA - Innkjøpssamarbeid	193 000	193 371	194 000
11123 Telemarksforskning	51 000	53 029	53 029
11124 Kontingent LVK	42 281	43 598	46 598
IKTA kostnader			
10410 IKTA - Datalinjer/trådløst nett	0	717 185	717 185
10411 IKTA - Prosjekt, utvikling, forvaltning av felles syste	0	1 183 590	1 993 590
10412 IKTA - Internt linjenett, 3 part	0	155 000	155 000
10413 IKTA - Leasing av printere inkl. sikker utskrift	0	470 000	470 000
10807 Felles lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler	124 354	348 349	288 349
Sum	2 238 646	5 157 046	5 983 040

2.3 Politisk, utvalg og arbeidsgiverordninger (14)

2.3.1 Om sektoren

Dette området omfatter budsjettposter knyttet til kommunens folkevalgte organer, politiske råd og nemnder, samt tilhørende støttefunksjoner. Postene dekker blant annet godtgjørelser og møteutgifter for folkevalgte, drift av politisk sekretariat, samt gjennomføring av valg. Videre inngår tilskudd til råd og utvalg som elderråd, ungdomsråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse, i tråd med kommunens forpliktelser etter lov og forskrift.

Området inkluderer også kostnader relatert til arbeidsgiverfunksjonen, herunder tillitsvalgtordningen, verneombud, personalforsikringer og lærlingeordningen. I tillegg budsjetteres fellesutgifter som KS-kontingenter, revisjon og kontrollutvalg, samt annonseringsavtaler og andre felles medlemsforpliktelser.

Formålet med disse budsjettpostene er å sikre gode rammevilkår for politisk styring, medvirkning, partssamarbeid og en forsvarlig arbeidsgiverpolitikk i kommunen.

2.3.2 Budsjetttramme 2026

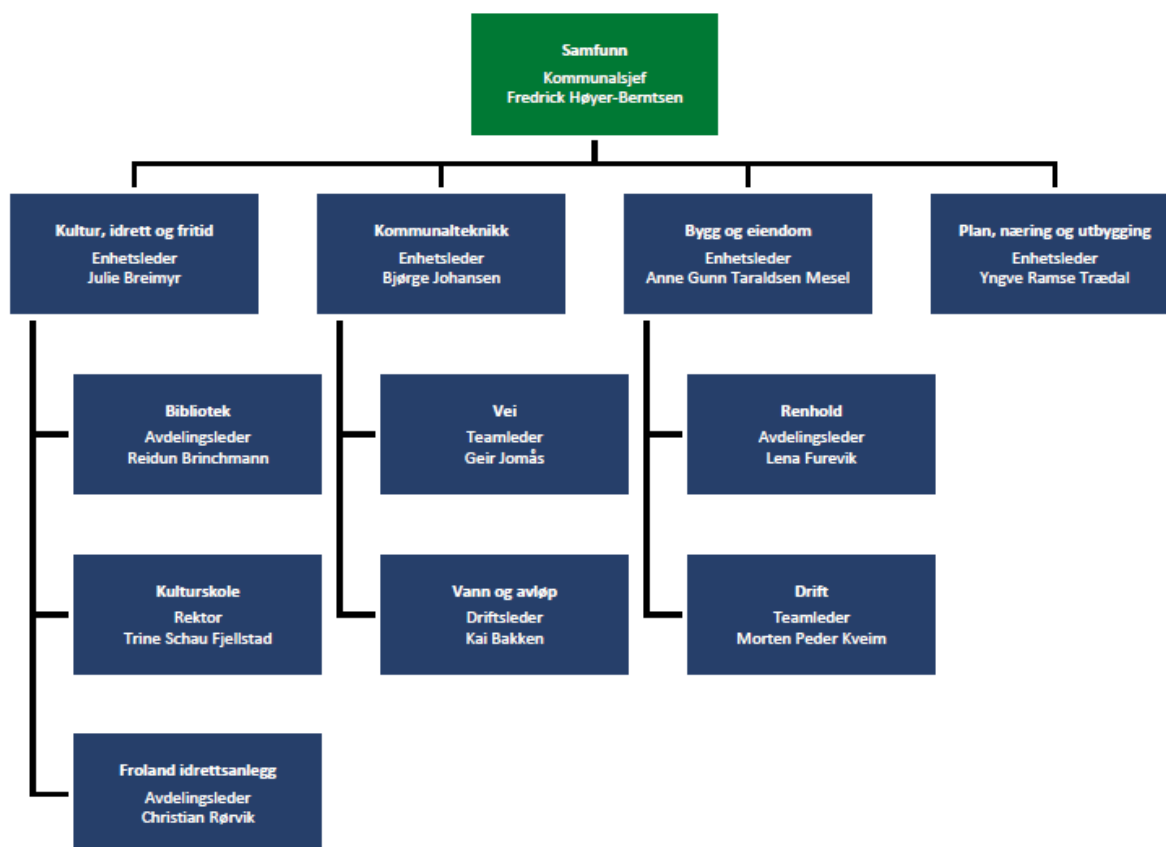
Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Folkevalgte funksjoner			
10701 Folkevalgte	2 450 300	2 538 639	2 595 788
10702 Politisk sekretariat	823 380	838 596	924 237
10703 Eldrerådet	37 930	35 821	35 821
10704 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	34 576	31 719	31 719
10705 Valg	138 206	374 777	295 087
10706 Ungdomsråd	139 648	212 710	216 496
10707 Viltnemda	2 960	10 000	10 000
Partssamarbeid			
10804 Revisjon og kontrollutvalg	1 221 630	1 331 818	1 290 000
10805 Salg og skjenkebevilling	-13 061	-60 366	-60 366
10801 Tillitsvalgte	1 037 736	1 011 153	1 074 601
10802 Verneombud	310 897	317 560	275 509
Arbeidsgiverordninger			
10806 Personalforsikringer	442 276	91 565	410 523
10809 Annonseringsavtale Frolendingen	91 671	0	0
11122 KS-kontingenter	884 542	836 797	956 797
11201 Læringer	2 099 666	2 235 637	2 475 004
Sum	9 702 357	9 806 426	10 531 216

2.4 Samfunn (15)

2.4.1 Om sektoren

Sektor Samfunn har som mål å legge til rette for en bærekraftig og helhetlig utvikling av lokalsamfunnet, samtidig som vi sikrer gode tjenester og tilbud til innbyggerne og brukere. Sektoren er organisert i følgende fire enheter, kultur idrett og fritid, kommunalteknikk, bygg og eiendom og plan næring og utbygging. I figuren under kan en se hvordan tjenestene er organisert innenfor sektoren.

Teamledere og driftsleder i organisasjonskartet har ikke lederansvar, men inngår i ordinær drift.

Gjennomføring av planer

I tråd med gjeldende planstrategi skal følgende planer revideres innen 2026. Disse planene er viktige styringsdokumenter som støtter bærekraftig utvikling, trygghet, økonomisk vekst og sosial trivsel i kommunen.

- Kommunedelplan for kultur og idrett
- Klima og energi
- Kommuneplanens arealdel

Kultur idrett og fritid

Enheten består av tre avdelinger, bibliotek, kulturskolen og Froland idrettsanlegg. Gjennom denne enheten tilrettelegger kommunen for et rikt kultur- og fritidstilbud, som bidrar til livskvalitet, folkehelse og fellesskap i kommunen. Vi tilbyr et bredt spekter av aktiviteter innen kultur, idrett og fritid. Idrett og fysisk aktivitet har stor verdi, og topp- og breddeidretten skal utfylle hverandre. Det er viktig at alle har tilgang til fysisk aktivitet,

uavhengig av økonomi eller bosted. Biblioteket tilbyr både bøker, arrangementer og aktiviteter, mens kulturskolen fremmer kreativitet gjennom ulike kulturtilbud. Frisklivsentralen og folkehelseiltakene støtter hverandre med sitt fokus på helse og koordinerende funksjon. Frivillighet spiller en viktig rolle i kommunen, og vi jobber aktivt for å støtte og utvikle frivillig innsats.

Alle våre avdelinger fungerer som sosiale møteplasser der folk kan møtes, bygge fellesskap og styrke sosiale bånd. Tjenester som ligger til Kultur, idrett og fritid:

- Froland Idrettsanlegg – Frolandia og Treningssenter
- Folkebibliotek og fengselsbibliotek
- Frisklivsentralen
- Folkehelse
- Kulturskolen
- Fritidsklubben
- Utleie
- Froland Frivilligsentral

Kommunalteknikk

Enheten består av to avdelinger. Team vei, og Team VA (vann og avløp).

Kommunalteknikk har ansvar for fagområdene vann, avløp, veivedlikehold og oppfølging av kalking av Nidelva.

Vann og Avløp: Avdelingen for vann og avløp har ansvar for drift av vann- og avløpsnett, inkludert saksbehandling for tilkobling av nye anlegg. Driftsansvaret omfatter blant annet følgende: 50 000 meter vannledninger, 50 000 meter avløpsledninger, cirka 22 000 meter overvannsledninger, 4 høydebasseng, 5 trykkforsterkere, 20 pumpestasjoner, 2 vannverk og 2 avløpsrenseanlegg.

For 2026 er det planlagt en økning i gebyrene på ca. 9,1 % for vann og ca. 1,8 % for avløp. Gebyrøkningen for avløp skyldes nylige investeringer og lavt fondsnivå, mens økningen for vann er knyttet til kommende store kostnader i forbindelse med Mattilsynets krav om reservevannforsyning. Arbeidet med å oppfylle dette kravet er allerede godt i gang og har høy prioritet i avdelingen. Vann og avløp finansieres gjennom ansvar 95 selvkost.

Vei: Team Vei har ansvar for drift og vedlikehold på kommunens veier. Kommunen har nå 80 000 meter vei, hvorav 70 % er grusveier. Dette krever omfattende årlig vedlikehold med grusing, skraping og andre nødvendige tiltak. De kommunale veiene er spredt over hele kommunen, noe som gjør drift og vedlikehold ekstra ressurskrevende.

Teamet utfører også vintervedlikehold i samarbeid med innleide entreprenører. De har egen brøyterode utstyrt med to traktorer og en redskapsbærer til snørydding. I tillegg bemanner teamet verkstedet og tar seg av en stor del av vedlikeholdsarbeidet på eget utstyr og maskiner.

Bygg og eiendom

Bygg og eiendom har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygg og eiendom, og sikrer at våre bygninger og fasiliteter er trygge og funksjonelle. Kommunens bygningsmasse utgjør cirka 60 000 m². Enheten er delt i to avdelinger, renhold og byggdrift. En viktig del av arbeidet er å inngå brukeravtaler med brukerne for å tydeliggjøre oppgaver og forventninger mellom forvalter og bruker. Avtalene revideres og gjennomgås hvert år i samarbeid med de andre sektorene i kommunen. De beskriver spesifikasjoner for drift, vedlikehold og tjenester som leveres til avdelingene, og inkluderer også renholdsplaner som en del av avtalene.

Bygg og eiendom har også ansvar for området forvaltning av utleieboliger. Innenfor

forvaltningen av utleieboliger inngår oppgaver som å renovere og klargjøre boliger for videre utleie, tilpasse boliger ved spesielle behov og følge opp husleiekontrakter.

I tillegg ligger ansvaret for å forvalte kommunen forsikringsportefølje samt arbeidet med energioppfølging. Enheten har ansvar for:

Plan, næring og utbygging

Enheten Plan, næring og utbygging i Froland kommune har ansvar for planlegging, utvikling og forvaltning. De jobber med saksbehandling for reguleringsplaner, byggesaker, oppmåling og kommunale byggeprosjekter. Enheten støtter også jordbruk, skogbruk og næringsliv for å fremme bærekraftig utvikling, samtidig som de sørger for at lover og regler følges. Enheten spiller en sentral rolle i Froland kommune, der de jobber med både innbyggere, næringsliv og andre offentlige aktører for å fremme en helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling.

- **Reguleringsplaner:** Følger opp reguleringsplaner for å sikre at arealbruk samsvarer med kommunens utviklingsmål og politiske vedtak. Enheten legger til rette for balansert arealforvaltning som ivaretar innbyggers, næringslivets og miljøets behov i tråd med kommuneplanen.
- **Byggesaksbehandling:** Håndterer søknader for byggesaker, sikrer at byggprosjekter overholder relevante reguleringsplaner og lover, og følger opp byggeprosesser fra start til ferdigstillelse.
- **Oppmåling:** Ansvarlig for kart- og oppmålingstjenester som etablering og oppdatering av eiendomsgrenser, samt oppdatering av kartdata og annen geografisk informasjon.
- **Landbruk:** Jobber med forvaltning og utvikling av kommunens landbruksressurser innen skog- og jordbruk. Dette omfatter tilskuddsforvaltning, rådgivning til skogeiere og bønder, og tiltak for å ivareta og utvikle landbruket i kommunen.
- **Viltforvaltning:** Forvalter fisk, vilt og utmarksressurser i tråd med lover og regler. Samarbeid med jeger-, grunneierlag og naturvernorganisasjoner for å ivareta dyreliv og naturmangfold.
- **Næringsarbeid:** Bidrar til næringsutvikling gjennom støtte til lokale bedrifter og nyetableringer, og samarbeider med eksterne aktører for å tilrettelegge for et aktivt og mangfoldig næringsliv. Arbeidet inkluderer også regionalt samarbeid på tvers av kommunegrenser.
- **Byggeprosjektledelse:** Enheten leder og koordinerer byggeprosjekter på vegne av

kommunen. Dette innebærer alt fra planlegging og budsjettstyring til gjennomføring og oppfølging av kommunale byggeprosjekter.

2.4.2 Mål for 2026

- Standardisere drift og vedlikehold for å sikre en mer bærekraftig ressursbruk.
- Sikre effektiv og miljøvennlig drift av vei innenfor eksisterende økonomiske rammer.
- Etablere en reservevannkilde med tilstrekkelig kapasitet for Froland kommune, i samsvar med Mattilsynets krav.
- Iverksette tiltak for bærekraftig vannforvaltning, inkludert beskyttelse av vannkilder og reduksjon av vannforbruk.
- Forbedre drikkevannskvaliteten og oppgradere vann- og avløpssystemer for å redusere lekkasjer, øke kapasiteten og sikre stabil vannforsyning under økt befolkning og klimaendringer
- Øke medlemsantallet og besøkstallene på Frolandia, bibliotek og kulturskolen.
- Sikre lovmessig, effektiv saksbehandling og etterlevelse av regelverk innen reguleringsplaner, byggesaker og oppmåling.
- Gi god veiledning og gjøre statlige tilskuddsmidler tilgjengelige for næringslivet, jordbruk og skogbruk gjennom tilrettelegging.
- Samordne virkemidler og samarbeid mellom offentlige aktører for å realisere Bøylestad Energipark, i samarbeid med Innovasjon Norge, Invest in Agder og Agder Fylkeskommune.

2.4.3 Satsingsområder

2.4.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

- Kommunens bygg skal være trygge, tilgjengelige og miljøvennlige, med godt inneklima, universell utforming og energieffektive løsninger.
- Rent vann, trygge avløp og god infrastruktur skal fremme helse og aktivitet.
- Boligområder skal være helsefremmende, grønne og bidra til fellesskap og trygghet.
- Kultur- og fritidstilbud skal styrke fysisk helse, psykisk velvære og sosialt samhold for alle.

2.4.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

- Sørge for gode, trygge og moderne oppvekstfasiliteter som fremmer læring og trivsel, samt vedlikeholde og oppgradere skolene for et optimalt læringsmiljø.
- Støtte kulturelle, idrettslige og fritidsaktiviteter som styrker elevers ferdigheter, samarbeid og kreativitet, i samarbeid med skolene.

2.4.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

- Oppgradere vann- og avløpsinfrastruktur for å hindre forurensning.
- Utvikle gang- og sykkelstier for å redusere bilbruk.
- Fokuserer på miljøvennlige byggemetoder og energieffektive bygg.
- Redusere ressursbruk og utslipp.
- Støtte lokale grønne næringer og klimavennlig utbygging.
- Skape tilgjengelige og inkluderende kultur- og fritidstilbud.
- Utvikle grønne uteområder og aktivitetsplasser for miljøvennlig fritid.

2.4.4 Budsjetttramme 2026

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Samfunn			
11 001 Beredskap - forebyggende arbeid	802 265	215 701	326 216
15 105 IKTA - Lisenser MS/fag - Samfunn	0	645 710	645 710
15 106 IKTA - Bruker/support - ansatte - Samfunn	0	409 370	409 370
15 107 IKTA - PC ansatte - Samfunn	0	115 901	115 901
40 102 IKT - Agder avtale - Kultur	222 039	0	0
40 103 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Kultur	57 800	4 398	4 398
40 104 Telenor telefoni - avtale - Kultur 2025	9 169	0	0
40 106 Kongeparets besøk	517 796	0	0
50 010 IKT - Agder avtale - Teknisk	925 173	0	0
50 011 Telenor telefoni - avtale - Samfunn	51 242	91 309	91 309
50 012 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Teknisk	633	0	0
50 501 Samfunn	1 396 858	1 195 651	1 234 746
Kultur, idrett og fritid			
30 701 Kulturskolen	1 416 005	1 546 861	1 247 523
40 101 Kultur, idrett og fritid	744 174	721 503	468 105
40 201 Bibliotek	1 219 207	1 075 164	1 145 248
40 202 Fængselsbibliotek	32	-411 904	-381 473
40 203 Medier (bøker, tidsskrifter, aviser og filmer)	152 884	96 918	96 918
40 204 Biblioteksystemer	182 948	55 510	55 510
40 205 Skolebibliotek	92 082	0	0
40 206 Arrangement biblioteket	54 980	28 413	28 413
40 207 Boktransport	20 887	19 385	19 385
40 901 Spillemidler	72 086	110 089	0
41 101 Fritidsklubb	410 503	355 761	365 358
41 201 Skolesvømming sikkerhet/støtte	557 409	378 473	381 620
41 202 Froland idrettsanlegg	-840 115	-1 634 520	-2 434 389
41 203 Treningssenter	-222 921	-916 945	-393 889
41 204 Frisklivssentralen	396 766	187 713	192 354
41 205 Folkehelse	290 959	268 955	224 895
41 207 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Frolandia	451 683	225 082	225 082
41 208 Skolesvømming - drift/kjemikalier	369 015	428 868	428 868
41 209 Utleie offentlige bygg	101 051	185 191	193 850
41 210 Aktiv på dagtid 2024-2027	0	0	94 000
Eksterne samarbeid			
11 101 Østre Agder - Brannvesen	4 342 310	5 359 606	5 696 831
11 108 Østre Agder - Næringsmedarbeider	86 000	86 348	88 348
11 112 Østre Agder - Agder felles veilys	35 000	35 660	33 960
11 113 Østre Agder - Dykkerberedskap	0	55 612	50 612
11 114 Østre Agder - IUA (interk. utvalg mot akuttforurensning)	0	31 217	31 317

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Samfunn			
11 115 Østre Agder - 110 sentralen	515 176	584 965	584 965
11 125 Avtale vaktordning dyrlege i Åmli	0	11 794	101 638
40 703 Vannområde Agder - Nidelva	31 770	47 025	47 025
Tilskudd til lag, foreninger og samarbeid			
40 301 Årlig driftstilskudd - lag og foreninger	219 840	219 450	219 450
40 303 Froland Frivilligsentral	333 334	133 334	350 334
40 304 Andre tilskudd	-62 400	0	0
40 305 Friluftsrådet sør	72 088	72 152	72 152
40 306 Øynaheia, Arendalsmarka og Himmelsyna	159 513	128 119	128 119
40 309 Grendehus (Jomås og Reiersøl/Tresnes)	0	32 165	0
40 311 Veivedlikehold turområde - Mosbergveien	28 825	26 125	0
40 312 Veivedlikehold turområde - Mørøsveien/Auglandsveien	0	10 665	10 665
40 313 Tilskudd 17.mai arrangement	18 000	18 065	18 065
40 315 Sentrumstiltak - jul	0	10 000	0
40 320 TV- aksjonen - Bidrag	0	0	5 500
40 702 Friluftsliv - renovasjon og tilrettelegging	21 475	32 607	32 607
40 708 Tilskudd til drift av dagsturhytte	30 000	30 305	30 305
Tilskudd til livssynsorganisasjoner			
40 801 Tilskudd Froland kirkelig fellesråd	3 830 072	4 390 072	4 130 622
40 803 Husleie fellesrådet	190 454	246 675	246 675
Kommunalteknikk			
50 301 Veivedlikehold	3 448 593	3 001 490	2 943 604
50 303 Tilskudd til private veier	195 223	0	0
50 304 Veibelysning - strøm	313 659	437 584	344 652
50 305 Drivstoff kommunale biler	96 297	79 281	122 781
50 307 Veibelysning - faste serviceavtaler	72 057	53 608	73 608
50 308 Veibelysning - variable servicekostnader	243 489	81 485	81 485
50 309 Drivstoff kommunale maskiner	247 148	268 043	268 043
50 310 Biler - Kommunalteknikk - Vei (1)	0	188 000	74 500
50 401 Vintervedlikehold - variable kostnader	3 433 557	2 562 025	3 562 025
50 402 Vintervedlikehold - beredskapsavtaler - eksterne	2 210 300	2 900 000	2 900 000
50 403 Vintervedlikehold - beredskapsavtaler - interne	584 126	587 408	617 408
Plan, næring og utbygging			
10 903 Regionalt næringsfond	0	1 897	0
50 500 Plan, næring og utbygging	60 777	-20 000	-20 000
50 502 Geodatasamarbeid med Arendal kommune (GIS)	499 140	485 318	485 318
50 503 Plan og reguleringsarbeid	342 506	450 582	469 411
50 504 Bygge og delesaksbehandling	-164 769	-137 447	-92 601
50 505 Oppmåling	244 551	126 454	156 824

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Samfunn			
50 506 Festetomter	-3 591	-8 782	-8 782
50 507 Næring	90 093	312 150	418 138
50 508 Biler - plan,næring og utbygging - oppmåling (1)	0	18 500	18 500
50 601 Land-og skogbruk	506 957	282 622	744 466
50 602 Viltforvaltning	100 177	155 357	211 278
50 603 Fiskeforvaltning	0	44 604	0
50 604 Miljøvern	74 965	78 685	81 823
50 605 Kommunale skoger	-459	1 220	1 220
50 833 Prosjektledelse	-862 501	-297 968	-720 537
Bygg og eiendom - Drift			
41 001 Frolands Verk Kultursenter	424 745	351 103	191 300
50 201 Bygg og eiendom	533 487	480 194	125 934
50 203 Forsikringer på bygg og maskiner	1 295 096	1 157 572	1 076 791
50 800 Drift av lokaler og anlegg	83 396	489 943	0
50 826 Drift av nærvarmeanlegg Mjølnhus	111 276	61 165	-37 034
50 834 Service og vedlikeholdsavtaler	1 711 707	984 223	1 335 723
50 835 Drift av Mølla bygg	-517 122	-93 142	-320 142
50 836 Drift av Aleris bygg	-124 010	0	0
50 841 Drift av administrasjonslokaler	416 109	312 648	434 799
50 842 Drift av skolelokaler	2 375 542	1 242 207	1 807 375
50 843 Drift av barnehagelokaler	414 755	580 489	689 834
50 844 Drift av institusjonslokaler	817 413	777 397	827 723
50 846 Drift av kommunale kulturbygg	210 487	342 846	248 475
50 847 Drift av kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	1 781 402	379 164	1 032 158
50 848 Drift av grøntanlegg	431 840	398 989	391 594
50 849 Drift av kirkebygg	86 691	47 271	135 582
50 850 Drift av kirkegårder	174 584	91 483	91 483
50 851 Drift av næringsbygg	-1 815	193 603	0
50 852 Kommunale avgifter kommunale bygg	1 619 174	928 979	665 608
50 853 Energikostnader kommunale bygg	6 166 588	7 022 166	7 276 424
50 863 Vaktberedskap bygg	1 007 220	712 500	762 500
50 865 Renovasjonsavgift kommunale bygg	1 364 107	589 559	777 060
50 868 Biler - Bygg og eiendom - Drift (9)	0	382 507	382 507
50 869 Lekeplasskontroll	0	0	53 946
Kommunale utleieboliger			
50 822 Drift av boliger (helse- og omsorgstjenesteloven)	0	229 667	229 667
50 845 Drift av ordinære utleieboliger	2 016 057	1 284 710	957 651
50 901 Forvaltning av utleieboliger	0	331 530	331 530
50 902 Kommunale avgifter ordinære utleieboliger	0	356 407	952 040
50 903 Kommunale avgifter utleieboliger (helse- og omsorgstjenestel)	0	364 681	300 681
50 904 Renovasjonsavgift ordinære utleieboliger	0	152 767	416 400

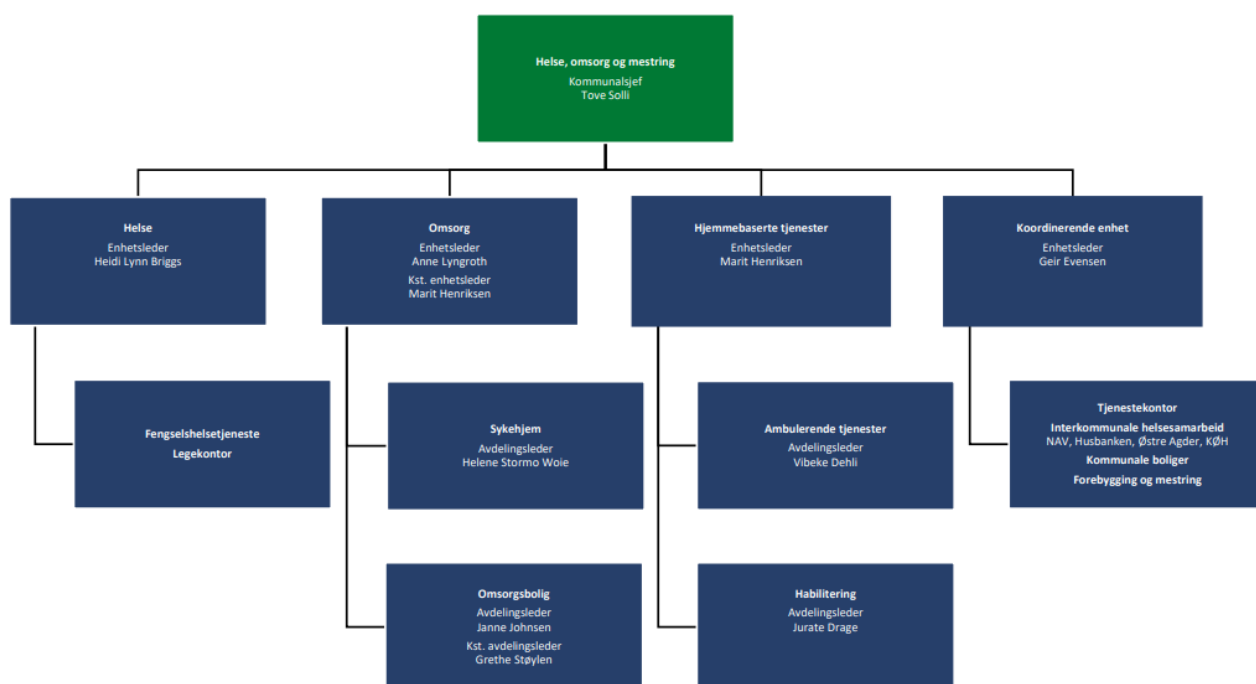
Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Samfunn			
50 905 Renovasjonsutgift utleieboliger (helse- og omsorgstjenestelo	0	292 224	242 200
50 906 Forsikringer ordinære utleieboliger	0	103 000	250 000
50 910 Forsikringer utleieboliger (helse- og omsorgstjenesteloven)	0	139 766	0
50 911 Husleie utleieboliger (helse- og omsorgstjenesteloven)	0	-5 938 800	-5 721 181
50 912 Husleie ordinære utleieboliger	0	-3 881 000	-4 081 000
Bygg og eiendom - Renhold			
50 801 Drift renhold	121 404	71 049	71 049
50 854 Renhold administrasjonslokaler	959 515	1 289 860	821 955
50 855 Renhold utleieboliger	-19 404	536 982	536 982
50 856 Renhold skolelokaler	4 466 183	4 067 920	3 846 218
50 857 Renhold barnehagelokaler	607 329	881 503	1 003 052
50 858 Renhold institusjonslokaler	1 163 501	867 128	978 192
50 859 Renhold kulturbygg	102 267	152 330	121 648
50 860 Renhold kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	349 464	493 092	261 294
50 861 Renhold Kirkebygg	-7 525	34 253	34 253
50 864 Renhold Mølla	124 424	-72 741	-101 756
Sum	61 302 249	47 801 828	48 731 347
Beskrivelse			
50103 Nidelven - kalking	0	-63 776	-57 855
50701 Vann	-4 141 035	-4 938 471	-5 427 405
50702 Avløp	-8 882 566	-9 400 736	-8 704 598
50704 Feiing	-26 508	-77 042	-652
50705 Slam	827	17 381	24 771

2.5 Helse, omsorg og mestring (16)

2.5.1 Om sektoren

Sektor Helse, omsorg og mestring har som hovedmål å sikre nødvendige og faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester til våre innbyggere. Sektoren er organisert i fire enheter:

1. **Koordinerende enhet**
2. **Helse**
3. **Omsorg**
4. **Hjemmebaserte tjenester**

Enhet for Helse: Legetjenesten og Fengselshelsetjenesten

Koordinerende enhet: Tjenestekontor, boligkontor, saksbehandling, fysio- og ergoterapi tjenesten, hjelpemiddel, IKT/systemansvarlig, BPA, Støttekontakt, Husbanken/startlån og NAV Øst i Agder

Enhet for Omsorg: Omsorgsboliger, Froland sykehjem, Ambulerende nattjeneste, Kjøkken og vaskeri og Omsorgsteam

Enhet for Hjemmebaserte tjenester: Hjemmetjenesten distrikt, Hjelpeordninger i hjemmet - praktisk bistand hjemmehjelp, Psykisk helse og rus – inkludert lavterskeltilbud "Treffet", Furutoppen dagsenter, Torskar, Frolandsveien 1019, Skotheia avlastning, Omsorgslønn og Privatavlastning.

Eksterne tjenesteleverandører som ligger direkte inn under sektoren sine enheter:

- Legevakt
- Kommunal øyeblikkelig hjelp, somatikk og psykiatri
- Østre Agder krisesenter
- NAV Øst i Agder.
 - Det er i budsjett lagt inn en forutsetning om mottak av 10 flyktninger. Egen

politisk sak om anmodning av flyktninger kommer.

- Private heldøgns helse- og omsorgstjenester
- Mølla Vekst AS
- Driftstilskudd privat fysioterapi
- BPA
- Privatavtale fastlege
- SFO og Skoleskyss til personer med funksjonsvariasjoner

I tillegg har sektoren formelle samarbeid:

- Ulike Østre Agder samarbeid
- Tannhelse

2.5.2 Mål for 2026

Overordnede mål for Helse, omsorg og mestring 2026

Sikre nødvendige og faglig forsvarlige tjenester innenfor tilgjengelige ressurser.

Tjenestene skal være forsvarlige og tilpasset innbyggernes behov, med tydelig prioriteringer.

Styrke bærekraften i helse- og omsorgstjenestene.

Tjenestene skal utvikles med fokus på langsiktig økonomisk og faglig bærekraft.

Fremme trygghet og respekt for brukere og ansatte.

Tjenestene skal preges av tillit, respekt og god kommunikasjon, slik at både brukere og ansatte opplever trygghet i hverdagen.

2.5.3 Satsingsområder

2.5.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

Dette målet handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Prioritering og behovsbasert tjenestetilpasning

Sikrer at innbyggere får nødvendige helse- og omsorgstjenester ut fra behov.

Effektivisering og forbedringsarbeid

Bidrar til kvalitet og tilgjengelighet i tjenestene.

Trivsel og trygghet i hverdagen

Fremmer trygghet og trivsel for både brukere og ansatte.

2.5.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

Dette målet handler om inkluderende og rettferdig utdanning og livslang læring.

Digital og intern kompetanseutvikling

Styrker fagkompetanse og legger til rette for læring i arbeidshverdagen.

Systematisk og risikobasert HMS og internkontroll

Bidrar til et trygt og læringsfremmende arbeidsmiljø.

2.5.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Dette målet handler om inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige lokalsamfunn.

Tverrfaglig samhandling og samarbeid

Styrker helhetlig tjenesteyting og lokal samhandling.

Trivsel og trygghet i hverdagen

Bidrar til sosial bærekraft og gode hverdagsliv for innbyggere.

2.5.4 Budsjetttramme 2026

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Koordinerende enhet			
16 105 Startlån - saksbehandling, rådgivning og forvaltning	0	215 806	228 206
60 106 Fysio- og ergoterapitjenester	1 030 043	508 176	3 833 843
60 107 Ergoterapeut	674 617	874 260	0
60 302 BPA	18 663 062	16 313 100	14 739 072
60 308 Private helse og omsorgstjenester 1	13 880 777	4 314 592	3 270 907
60 320 Private helse og omsorgstjenester 2	7 343 226	3 101 293	2 561 120
60 321 Private helse og omsorgstjenester 3	4 026 800	2 986 400	2 537 658
60 322 Private helse og omsorgstjenester 4	2 134 810	3 368 400	2 518 760
61 111 Driftstilskudd fysioterapeuter	1 077 276	1 777 303	0
80 502 Hjelpeordning for hjemmet - hjelpemiddelmontør	581 856	591 718	607 233
80 503 Trygghetsalarmer og responssentertjeneste trygghetsalarmer	-99 003	-336 692	-336 692
80 801 Koordinerende Enhet	2 570 963	2 678 127	4 495 131
Helse, omsorg og mestring			
16 205 IKTA - Lisenser MS/fag - Helse, omsorg og mestring	0	1 667 758	1 667 758
16 206 IKTA - Bruker/support - ansatte - Helse, omsorg og mestring	0	1 065 576	1 065 576
16 207 IKTA - PC ansatte - Helse, omsorg og mestring	0	288 042	288 042
60 801 Helse, omsorg og mestring	1 596 568	1 782 411	1 896 995
60 802 IKT - Agder avtale - Helse og velferd	3 071 571	0	0
80 102 IKT - Agder avtale - Omsorg	3 519 253	0	0
80 103 Telenor telefoni - avtale - Helse, omsorg og mestring	23 217	94 605	119 343
80 104 Lisens, kontingent, medlemskap avtaler - helse omsorg	247 855	450 107	450 107
Eksterne samarbeid Helse, omsorg og mestring			
11 102 Østre Agder - KØH - Kommunal øyeblikkelig hjelp	590 562	1 223 978	1 468 978
11 106 Østre Agder - KØH - rus psykiatri	590 562	0	0
11 127 Østre Agder - innsatstrapp	43 000	13 755	0
16 208 NAV - Flyktninger - integreringstilskudd	0	-17 217 600	-12 770 000
60 102 Østre Agder - Krisesenter	813 800	787 956	792 956

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Koordinerende enhet			
60 109 Legevakt	4 149 931	4 256 516	4 034 516
60 401 NAV - Flyktninger - økonomisk sosialhjelp	3 592 958	3 850 338	2 750 000
60 402 NAV - Introduksjonsstønad	0	2 390 000	2 860 000
60 501 NAV - Øst i Agder - kommunale tjenester	-8 138 478	5 321 553	5 299 553
60 502 NAV - Husleie kommunal andel	553 656	679 411	679 411
60 503 NAV - Interkom. samarbeid økonomi- og gjeldsrådgivning	41 798	37 526	37 526
60 602 NAV - Økonomisk sosialhjelp	2 835 250	4 500 938	4 100 265
80 701 Østre Agder - Samhandlingsreform	105 000	136 972	139 972
80 702 Østre Agder - E-helse og velferdsteknologi	123 400	82 741	0
80 703 Norsk Helsenett	573 112	614 434	614 434
80 704 Østre Agder - FOU helse	0	42 887	0
Helse			
60 101 Smittevern	30 870	33 659	33 659
60 103 Psykososialt kriseteam	145 152	95 841	130 841
60 105 Legetjenesten	6 192 808	6 265 769	4 004 825
60 108 Fengselshelsetjenesten	-1 914 100	-2 423 437	-2 328 112
60 111 Norsk pasientskadeerstatning	198 322	208 192	208 192
60 112 Gjesteinnbyggeroppgjør fastlegeordningen	449 711	428 868	458 868
60 104 Treffet	50 213	50 275	50 275
60 115 Biler - Helse (3)	2 585	0	0
60 205 Psykisk helse	2 667 745	2 241 840	1 834 671
60 206 Bjørkeveien 2	196 964	0	0
60 212 Lavterskeltilbud psykisk helse	200 013	700 000	1 180 300
Hjemmebaserte tjenester			
60 300 Hjemmebaserte tjenester	593 414	3 615 662	954 350
60 301 Frolandsveien	9 344 790	5 764 774	6 247 564
60 303 Skotheia	5 969 096	3 624 969	3 910 505
60 304 Privat avlastning og støttekontakt	1 045 917	925 975	1 125 975
60 306 SFO - skoleskyss	352 849	268 043	308 043
60 307 Torskar	10 606 358	7 426 294	6 038 212
60 323 Biler - hjemmebaserte tjenester (11)	43 953	1 210 500	1 210 500
60 701 Omsorgsstønad	1 327 944	1 352 000	1 552 000
60 805 Avtale alle leasingbiler	166 081	0	0
80 201 Furutoppen dagsenter	819 346	985 882	1 034 916
80 401 Hjemmesykepleie distrikt	23 496 449	12 376 682	12 455 341
80 402 Hjemmesykepleie - medisinsk forbruksmateriell	168 677	224 189	0
80 403 Hjemmesykepleie - leasingbil	1 013 623	0	0
80 408 Team Furuvegen	983 932	0	0
80 501 Praktisk bistand - Hjemmehjelp	1 460 281	1 130 613	1 116 041
90 402 Tilskudd til særlig ressurskrevende helse omsorgstjenester	-28 592 916	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Koordinerende enhet			
Arbeids- og aktivitetstiltak			
60 902 Mølla Vekst - Aktiv i Froland	1 100 004	1 102 376	472 376
60 903 Mølla Vekst - VTA-plasser	844 051	731 024	867 884
60 904 Jobbklar	65 695	87 543	87 543
60 906 Avigo	97 387	135 976	135 976
60 907 Mølla Vekst - Dagtilbud	3 122 741	3 323 727	3 323 727
Omsorg			
60 305 Omsorgsteam	7 564 004	1 543 578	1 666 536
80 101 Omsorg	379 851	-93 374	1 944 563
80 301 Froland sykehjem	608 828	1 270 830	2 193 374
80 307 Froland sykehjem - langtidsavdeling	13 776 018	13 352 497	12 859 459
80 314 Froland sykehjem - korttidsavdeling	7 247 413	7 994 280	7 934 046
80 315 Froland sykehjem - Natt tjeneste	3 297 454	3 262 525	3 508 227
80 316 Froland sykehjem - medikamenter	203 925	0	0
80 317 Froland sykehjem - medisinsk forbruksmateriell	518 768	0	0
80 318 Froland sykehjem - oppholdsbetaling	-4 663 327	-4 277 873	-4 977 873
80 319 Froland sykehjem lisenser, kontingenter	4 994	0	0
80 406 Omsorgsbolig	3 258 498	10 075 497	8 564 148
80 407 Hjemmesykepleie natt	1 902 243	5 379 212	5 853 071
80 601 Vaskeri og kjøkken	3 708 716	3 926 227	4 010 980
Sum	146 274 782	142 783 022	139 721 673

2.6 Oppvekst og utdanning (17)

2.6.1 Om sektoren

Sektor Oppvekst og utdanning har ansvar for å ivareta alle barn i opplæringsløpet 0-16 år og de fleste tjenestene rundt barn, unge og familier.

Familiens hus

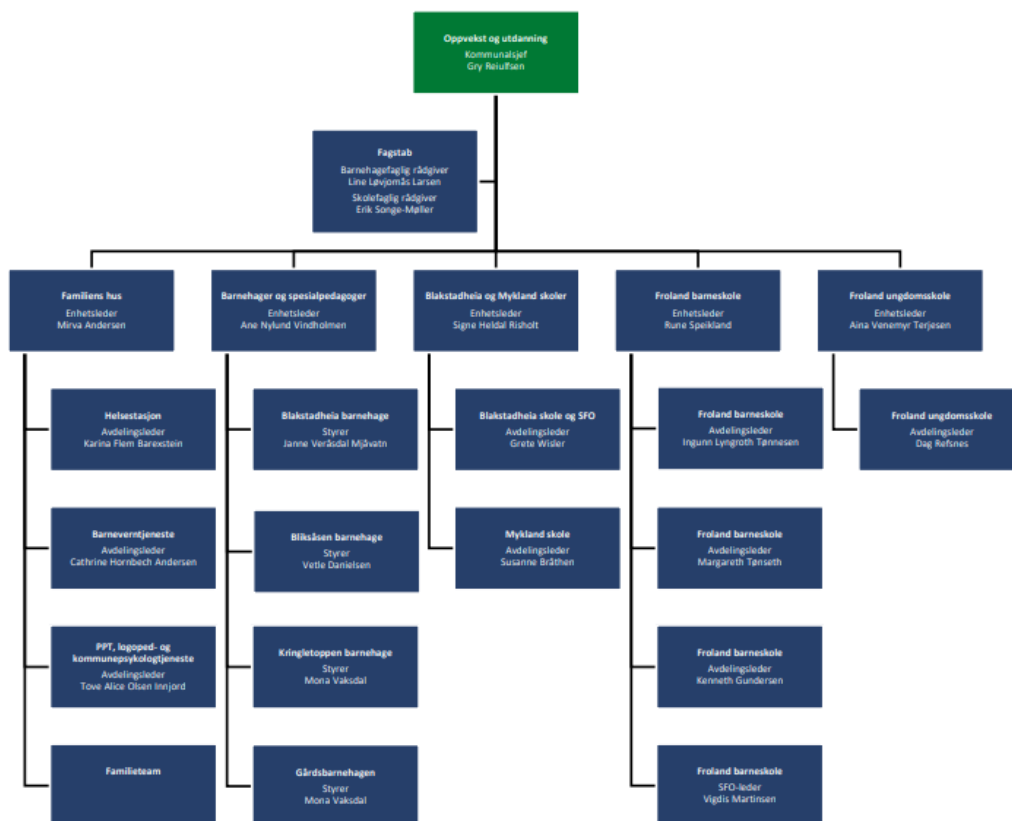
- Familieteam
- Barneverntjenesten
- Helsestasjonstjenesten
- Froland PPT – pedagogisk psykologisk tjeneste og kommunepsykolog

Froland barnehage

- Blakstadheia barnehage
- Bliksåsen barnehage
- Kringletoppen barnehage
- Gårdsbarnehagen
- Spesialpedaoger

Froland skoler

- Mykland skole og SFO
- Blakstadheia skole og SFO
- Froland barneskole og SFO
- Froland ungdomsskole
- Froland VO - Voksenopplæring

2.6.2 Mål for 2026

Overordnet mål for Sektor Oppvekst og utdanning er inkludering, trygghet og robusthet - for barn, unge og deres familier.

Den nye organiseringen er mer tilrettelagt for et økt samarbeid og sømløse overganger og med riktig tjeneste til rett tid. En forutsetning for å få dette til er å få til en bedre tverrfaglig innsats på tvers av enhetene og bruk av systemverktøyet BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats).

Våre hovedmål er:

- Vi samarbeider og skaper gode overganger
- Vi skaper trygge fellesskap for barn og unge
- Vi har et motiverende arbeidsfellesskap
- Vi sikrer bærekraftige tjenester

Forebyggende plan er vedtatt og gir en oversikt og et styringsverktøy for samordning av tjenester, tydeliggjøring av ansvar og utvikling av lavterskeltilbud. Strategien og målet er bygge robuste barn, unge og foresatte. I tillegg jobber vi for å sette barn, unge og foresatte i stand til å kunne ta gode, selvstendige og bevisste valg.

2.6.3 Satsingsområder

2.6.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

Mål: Fremme psykisk og fysisk helse gjennom tidlig innsats, tverrfaglig samarbeid og lavterskeltilbud.

Hovedmål: Vi samarbeider og skaper gode overganger

- Barns beste vurderinger i alle våre tjenester.
- Helsefremmende oppvekstmiljø (psykisk og fysisk).
- Helsestasjonens arbeid med "de 1000 første dagene".
- BTI-modellen for å styrke tidlig innsats og samordning av tjenester rundt barn og unge.
- Familieteamet har etablert psykisk helseteam.
- Kommunepsykologen tilbyr direkte hjelp til barn og unge og arbeider systemrettet.
- Folkehelse og livsmestring integreres som tverrfaglig tema i undervisning.
- Trivselsledere i skolen og aktiv bruk av friminutt til lek og bevegelse styrker elevenes psykiske og fysiske helse.
- Barnevernet deltar i tverrfaglige BTI-team.

2.6.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

Mål: Sikre inkluderende, rettferdig og god opplæring for alle.

Hovedmål: Vi skaper trygge fellesskap for barn og unge

- Trygt og godt miljø.
- Mestringsopplevelser.
- Felles språkplan for alderen 0–16 år er ferdigstilt i samarbeid med NTNU.
- Barnehager og skoler jobber med selvregulering, inkludering og spesialpedagogisk kompetanseløft (TSO).
- Det er etablert systematisk arbeid med klasseledelse.
- Skolene tilrettelegger opplæringen i samarbeid med PPT.
- Språkarbeid og leseglede er sentralt

- SFO vektlegger også læring, samarbeid og variert aktivitet.

2.6.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Mål: Fremme inkluderende, trygge og tilgjengelige oppvekstmiljøer.

Hovedmål: Vi sikrer bærekraftige tjenester

- Effektiv ressursbruk med revidering av barnehageplan etter hovedopptak 2026, Fylle opp ledige barnehageplasser.
- Barnehagene jobber med medvirkning, nærmiljø og samfunn i tråd med rammeplanen.
- Skolene legger vekt på elevmedvirkning gjennom elevråd, temadager og aldersblandede aktiviteter.
- Tjenestene samarbeider med kulturliv og Den kulturelle skolesekken for å fremme fellesskap og identitet.
- Arbeidet med helsefremmende skoler og barnehager støtter en langsiktig utvikling av inkluderende lokalsamfunn.

2.6.4 Budsjetttramme 2026

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Oppvekst og utdanning			
17 105 IKTA - Lisenser MS/fag - Oppvekst og utdanning	0	2 327 290	2 327 290
17 106 IKTA - Bruker/support - ansatte - Oppvekst og utdanning	0	1 447 520	1 447 520
17 107 IKTA - Bruker/support - elever - Oppvekst og utdanning	0	540 000	540 000
17 108 IKTA - PC/nettbrett ansatte - Oppvekst og utdanning	0	284 374	284 374
17 109 IKTA - Elev pc - Oppvekst og utdanning	0	928 923	928 923
17 110 IKTA - Elev nettbrett - oppvekst og utdanning	0	473 433	473 433
30 010 Oppvekstkontoret	1 317 506	1 769 770	1 845 352
30 012 IKT - Agder avtale - Froland skoler_IKKE I BRUK	3 811 701	0	0
30 013 Telenor telefoni - avtale - Oppvekst og utdanning	31 034	123 478	83 996
30 601 Skyss av skolebarn	75 143	0	0
70 104 IKT - Agder avtale - Familiens hus_IKKE I BRUK	1 905 855	0	0
70 105 Telenor telefoni - avtale - Fam.hus_IKKE I BRUK FRA 2025	39 647	0	0
Familiens hus			
11 110 Østre Agder - ATV (alternativ til vold)	53 000	106 003	109 003
17 210 Biler - Familiens hus (1)	0	74 360	65 860
30 201 PP-tjenesten	3 280 879	3 393 550	3 257 392
40 105 SLT og rusarbeid	61 247	290 452	0
70 101 Familiens hus	2 486 487	1 714 448	1 735 942
70 106 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Familiens hu	254 722	529 540	487 573
70 107 Avtale leasingbiler - Familiens hus_IKKE I BRUK	64 219	0	0
70 501 Barnevernstjenesten	4 501 361	5 083 436	5 208 044
70 502 Barnevernstiltak i familien	1 875 991	1 681 682	1 573 287
70 503 Barnevernstiltak utenfor familien	3 912 135	3 403 293	3 599 227
70 504 Barnevernvakta	155 925	180 032	180 032
70 601 Helsestasjon	2 735 112	3 833 572	3 198 858
70 701 Familieteam	1 310 658	2 510 789	2 426 964
Eksterne samarbeid Oppvekst og utdanning			
11 109 Østre Agder - Kompetanseprosjekt skole	47 000	46 721	46 721
11 126 Østre Agder/Uia - forskning folkehelse og levekår 2022-202	0	18 288	18 288
30 011 Lisens Kopinor	203 795	207 279	207 279

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Oppvekst og utdanning			
30 014 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Froland skol	39 756	64 330	264 330
30 016 Skyss av skolebarn - gjestebarn	302 432	338 895	470 000
30 301 Elever i andre kommuner	4 315 100	4 534 257	6 600 000
30 401 Voksenopplæring	655 790	184 537	165 957
Froland barneskole			
30 101 Froland barneskole	29 130 564	27 715 376	27 214 298
30 102 Digitale læremidler - Froland barneskole	597 895	583 220	783 220
30 103 Leirskole	403 512	509 685	432 085
30 106 Individuell tilrettelegging - Froland barneskole	7 870 121	11 168 944	12 728 894
30 107 Særskilt språkopplæring Froland barneskole	799 500	919 506	1 293 493
30 108 Froland barneskole - Spes. A-elever_IKKE I BRUK	1 385 274	0	0
30 109 Skyss av skolebarn - Froland barneskole	1 926 767	2 517 504	1 817 504
30 501 SFO - Froland barneskole	2 763 965	3 744 992	2 735 724
Froland ungdomsskole			
31 101 Froland ungdomsskole	20 711 414	17 780 493	18 588 483
31 102 Skolekantine	-13 585	25 732	25 732
31 103 Digitale læremidler - Froland ungdomsskole	414 062	355 960	355 960
31 106 Individuell tilrettelegging - Froland ungdomsskole	6 309 748	7 599 237	5 037 093
31 110 Skyss av skolebarn - Froland ungdomsskole	1 257 991	1 549 233	1 300 000
Blakstadheia og Mykland skoler			
31 200 Blakstadheia og Mykland skoler	-6 737	0	8 000
31 201 Blakstadheia skole	5 437 462	6 394 559	5 436 291
31 202 SFO - Blakstadheia skole	854 464	1 063 367	656 382
31 203 Digitale læremidler - Blakstadheia skole	153 064	146 887	170 300
31 206 Individuell tilrettelegging- Blakstadheia skole	1 718 653	1 694 886	2 604 378
35 101 Mykland skole	3 001 296	2 984 368	2 819 982
35 102 Digitale læremidler - Mykland skole	34 773	25 732	40 000
35 103 Individuell tilrettelegging - Mykland skole	38 892	148 686	148 940
35 105 Skyss av skolebarn - Blakstadheia skole	242 612	242 068	176 000
35 106 Skyss av skolebarn - Mykland skole	470 027	86 549	132 000
35 301 SFO - Mykland skole	309 213	337 585	117 308
Private barnehager			

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Oppvekst og utdanning			
70 301 Eikely Barnehage	25 156 213	26 945 897	25 014 607
70 302 Froland musikkbarnehage	12 550 016	13 693 843	13 473 843
70 303 Gjestebarn andre kommuner	3 404 853	3 754 136	3 600 000
Froland barnehager			
70 201 Spesialpedagogisk hjelp	4 432 328	3 946 198	1 874 109
70 400 Froland barnehager	481 655	1 122 446	1 156 551
70 401 Kringletoppen barnehage	4 439 834	4 621 586	5 741 689
70 402 Blakstadheia barnehage	7 636 254	8 122 146	9 401 373
70 404 Gårdsbarnehagen	3 223 652	2 980 661	3 514 805
70 405 Bliksåsen barnehage	7 367 702	8 094 529	8 796 471
Sum	187 939 949	196 966 263	197 491 160

2.7 Finans - Utgifter og kostnader (90)

2.7.1 Om sektoren

Dette området omfatter kommunens overordnede finansforvaltning, pensjonsforpliktelser, kapitalkostnader og regnskapsmessige avsetninger. Postene representerer i hovedsak utgifter og inntekter som ikke kan henføres direkte til enkeltsektorer, men som er felles for hele kommunen.

Her inngår pensjonskostnader og tilhørende premieavvik, amortisering av tidligere års premieavvik, samt kommunens tilskudd og premier til pensjonsordningene. Området omfatter også arbeidsgiveravgift, avskrivninger og andre sentrale beregningsposter som påvirker kommunens netto driftsresultat.

Videre budsjetteres kapitalkostnader knyttet til kommunens låneportefølje, herunder avdrag og renteutgifter på lån, startlån og prosjekter lånefinansiert av fylkeskommunen. Også investeringer og kapitalkostnader til samarbeidstiltak som IKTA og Østre Agder Brannvesen inngår her, sammen med historiske investerings- og driftstilskudd til interkommunale anlegg.

Postene under bevilgninger og avsetninger omfatter tapsføring av krav, generelle tilskudd, samt nødvendige regnskapsmessige disposisjoner for å sikre bærekraftig økonomistyring og oppfølging av kommunens finansstrategi.

2.7.2 Budsjetttramme 2026

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Pensjon			
90301 Premieavvik	-6 795 823	-25 685 738	-7 981 947
90302 Amortisering tidligere års premieavvik	9 002 604	10 529 567	12 179 526
90303 Pensjonstilskudd	175 493	195 269	195 269
90304 Pensjonspremie	36 866 087	52 969 725	45 945 011
Lån			
90501 Avdrag på kommunens lån	25 040 791	28 100 000	29 500 000
90502 Startlån	0	500 000	500 000
90503 Avdrag på prosjekter lånefinansiert av Fylkeskommunen	0	1 800 000	1 800 000
Andre finansposter			
10409 IKTA - Kapitalkostnader	0	791 000	1 263 795
11128 Østre Agder Brannvesen - Investeringer	0	617 005	617 005
40307 Tilskudd til Kuben (investering i nybygg 2014)	105 000	108 398	113 398
90201 Eiendomsskattekontor	303 543	255 419	315 491
90901 Renter og gebyrer	30 724 346	32 254 458	34 265 119
90902 Rente på prosjekter lånefinansiert av Fylkeskommunen	508 622	510 000	2 210 000
91101 Bevilgninger og avsetninger	0	8 231 200	11 231 200
91102 Tap på krav	86 532	107 217	107 217
91103 Investeringsstilskudd til Arendal og omegn kunstisbane	0	0	525 000
91104 Driftstilskudd til Arendal og omegn kunstisbane	0	0	80 000

Avskrivninger

91301 Avskrivninger	-2	0	0
----------------------------	-----------	----------	----------

Arbeidsgiveravgift

91501 Arbeidsgiveravgift	50 288 929	52 782 174	52 832 845
---------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Sum	146 306 122	164 065 694	185 698 929
------------	--------------------	--------------------	--------------------

2.8 Finans – Inntekter (91)

2.8.1 Om sektoren

Dette området omfatter kommunens samlede inntektsgrunnlag fra staten, skatteinntekter fra innbyggerne og andre finansielle inntekter. Postene utgjør hoveddelen av finansieringen av kommunens samlede drift og investeringer.

Rammetilskuddet fra staten og skatteinntektene fra inntekt og formue er kommunens viktigste frie inntekter. Disse midlene fordeles gjennom inntektssystemet og skal gi kommunen økonomisk handlingsrom til å levere lovpålagte tjenester og lokalt tilpassede tilbud.

Videre inngår eiendomsskatt på bolig, fritidsbolig, næringseiendommer og verk og bruk som en lokal inntektskilde som bidrar til finansiering av kommunens tjenesteproduksjon. Området omfatter også investeringskompensasjon fra Husbanken, utbytte fra kommunens eierandeler – herunder Å Energi AS – samt renteinntekter, konsesjonskraft og bruk eller avsetning av fondsmidler.

Disse inntektene er avgjørende for å sikre økonomisk bærekraft og for å kunne møte framtidige investeringsbehov, pensjonsforpliktelser og demografiske endringer i kommunen.

2.8.2 Budsjetttramme 2026

Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Skatt og rammetilskudd			
90101 Rammetilskudd	-257 479 269	-287 249 000	-300 770 000
90102 Skatt på inntekt og formue	-183 626 847	-200 255 000	-220 652 000
Eiendomsskatt			
90202 Eiendomsskatt - Næring	-7 661 719	-7 600 000	-7 600 000
90203 Eiendomsskatt - Bolig og fritidsbolig	-15 935 887	-15 948 000	-15 948 000
90204 Eiendomsskatt - Verker og bruk	-9 980 801	-9 945 000	-9 945 000
Tilskudd			
90401 Investeringskompensasjon Husbanken	-1 065 472	-500 000	-500 000
Utbytte			
90601 Utbytte Å Energi AS	-32 838 586	-28 560 000	-13 371 497
90602 Andre utbytter	0	-336 000	-336 000
Fond			
90701 Fond	-22 403 444	4 825 456	4 800 000
Konsesjonskraft			
90801 Konsesjonskraft	-13 500 000	-12 380 000	-13 956 581
Renter og gebyrer			

90905 Renteinntekter	0	-5 556 294	-5 260 169
Momskompensasjon			
91202 Momskompensasjon justeringsavtaler	-252 506	-162 000	-162 000
Utleie			
91401 Husleie	-9 029 422	0	0

3 Avslutning

Budsjett 2026 og handlingsprogram 2026–2029 markerer et viktig veiskille for Froland kommune. De neste årene vil kreve stram økonomistyring, tydelige prioriteringer og vilje til omstilling. Økte pensjonskostnader, reduserte utbytter og fortsatt høyt rentenivå gir en krevende økonomisk ramme, samtidig som behovet for gode tjenester til innbyggerne øker.

Kommunedirektørens forslag legger vekt på å sikre økonomisk balanse og handlingsrom over tid. Gjennom realistiske inntektsanslag, kontrollert låneopptak og en gradvis styrking av netto driftsresultat, legges grunnlaget for en mer bærekraftig kommuneøkonomi. Tiltakene som foreslås for 2026 og 2027 skal bidra til å snu utviklingen, slik at kommunen innen 2029 har oppnådd en stabil økonomisk situasjon og gjenoppbygget disposisjonsfondet.

Samtidig er det viktig å understreke at økonomisk kontroll ikke er et mål i seg selv, men et virkemiddel for å sikre gode tjenester. Froland kommune skal fortsatt være en trygg, inkluderende og handlekraftig organisasjon som leverer kvalitet til innbyggerne – og som opptre i tråd med verdiene åpenhet, respekt og redelighet.

Gjennom samarbeid mellom politikere, ansatte, tillitsvalgte og innbyggere skal vi møte utfordringene med ansvar og realisme. Vi må sammen prioritere, effektivisere og finne nye løsninger som gir mest mulig velferd for hver krone.

Med dette budsjett- og handlingsprogrammet legger vi et nøkternt, men fremtidsrettet grunnlag for videre utvikling av Froland kommune – der vi holder fast på vår visjon: «Enkelt og nært – en kommune det er godt å bo i, vokse opp i og arbeide for.»